

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Lukáš Veselý

**ANALÝZA DOPRAVNÍ DOSTUPNOSTI ŠKOLSKÝCH
ZAŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ MĚSTA OLOMOUCE**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Jan Hercik

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jsem jen uvedené
prameny a literaturu.

V Olomouci dne 16. května 2012

.....

Děkuji Mgr. Janu Hercikovi za odborné vedení práce a všestrannou pomoc. Rovněž děkuji všem ředitelům školy za spolupráci a umožnění provedení dotazníkového šetření na školách a všem, kteří mi jakkoliv pomáhali při zpracování této práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lukáš VESELÝ**
Osobní číslo: **R09086**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Analýza dopravní dostupnosti školských zařízení na území města Olomouce**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce je zaměřena na analyzování dopravní dostupnosti vybraných školských zařízení na území města Olomouce. Cílem práce je především analyzovat kvalitu dopravní dostupnosti jednotlivých základních škol prostřednictvím jednotlivých druhů dopravy (MHD, IAD, pěší, cyklisté). K dílčím cílům patří vymezení spádové oblasti jednotlivých škol, výzkum způsobu dopravy dětí do škol a popis rizikových míst vyskytujících se v blízkosti škol a na hlavních přístupových cestách k nim.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 5 000 - 8 000 slov
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

RŮŽIČKA, Jiří. Cesty k udržitelné dopravě ve městech. Brno : Český a Slovenský dopravní klub, 1993. 46 s.
Alternativní trendy dopravní politiky v ČR.. Brno : Český a Slovenský dopravní klub, 1997. 233 s.
HOYLE, Brian; KNOWLES, Richard. Modern transport geography. Chichester : John Wiley and Sons, 1998. 374 s.
RODRIGUE, Jean-Paul. The geography of transport systems. Abingdon : New York : Routledge, 2006. 284 s.
MÜLLER, Sven; TSCHARAKTSCHIEW, Stefan; HAASE, Knut. Travel-to-school mode choice modelling and patterns of school choice in urban areas. Journal of Transport Geography [online]. September 2008, č. 16, [cit. 2011-06-28]. Dostupný z WWW: <<http://geography.upol.cz/soubory/lide/hercik/SEDOP/Travel-to-school%20mode%20choice%20modelling%20and%20patterns%20of%20school%20choice%20in%20urban%20areas.pdf>>.
Udržitelná doprava [online]. 2010-10-11 [cit. 2011-06-28]. Bezpečné cesty do školy. Dostupné z WWW: <<http://www.udrzitelnadoprava.cz/bezpecne-cesty-do-skoly>>.
Město pro pěší [online]. Praha : Oživení, o.s., 2008 [cit. 2011-06-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.udrzitelnadoprava.cz/wp-content/uploads/mesto-pro-pesi-sbornik.pdf>>.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Hercik
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 30. srpna 2011
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 30. srpna 2011

OBSAH

1	ÚVOD A CÍLE PRÁCE	8
2	REŠERŠE LITERATURY	9
3	METODIKA PRÁCE.....	11
4	SPÁDOVOST A TYPY ŠKOL	13
4.1	školy hustě obydlených částí měst	13
4.1.1	školy sídlištní	13
4.1.2	školy jádrových oblastí	13
4.2	školy řidčeji obydlených okrajových částí měst.....	13
4.3	školy přechodného typu	14
5	DOPRAVNÍ ANALÝZA ZÁKLADNÍCH ŠKOL	17
5.1	Základní školy v Olomouci s provedeným dotazníkovým šetřením	17
5.1.1	Základní škola Demlova.....	17
5.1.2	Základní škola Dvorského	21
5.1.3	Základní škola Gorkého	24
5.1.4	Základní škola Hálkova	25
5.1.5	Základní škola Heyrovského	26
5.1.6	Základní škola Holečkova	27
5.1.7	Základní škola Komenského	28
5.1.8	Základní škola Nedvědova.....	29
5.1.9	Základní škola Nemilany.....	30
5.1.10	Základní škola Rožňavská	31
5.1.11	Základní škola Stupkova	32
5.1.12	Základní škola Svatoplukova	35
5.1.13	Základní škola Tererovo náměstí	36
5.1.14	Základní škola tř. Spojenců.....	37
5.1.15	Základní škola Zeyerova	38
5.2	Základní školy Olomouc bez provedení dotazníkového šetření	39
5.2.1	Základní škola Helsinská.....	39
5.2.2	Základní škola Holice	39
5.2.3	Základní škola Mozartova.....	40
5.2.4	Základní škola Řezníčkova	40

5.3	Shrnutí analýzy	40
6	ZÁVĚR	44
7	SUMMARY	45
8	POUŽITÉ ZDROJE.....	46
9	SEZNAM PŘÍLOH.....	49

1 ÚVOD A CÍLE PRÁCE

Doprava do školy, její bezpečnost a způsob patří v současné době k často řešeným otázkám nejen mezi dopravními geografi. Tyto faktory jsou dány především polohou a dostupností školy, charakterem její spádové oblasti, ale i určitými přepravními návyky společnosti. Na rozdíl od řady západoevropských zemí či USA, kde stále více dominuje doprava dětí do základních škol osobními automobily, u nás hraje stále významnou roli chůze či jízda na kole. Je však toto tvrzení pravdivé nebo i do města velikosti Olomouce se dostává nešvar rodičů vozit děti do a ze školy autem? Způsob dopravy dětí do školy samozřejmě ovlivňuje celá řada objektivních, ale i ryze subjektivních faktorů. Mezi ryze objektivní patří především dopravní dostupnost škol, resp. velikost a charakter spádového území školy a řada dalších.

Na závěr úvodu je na místě si tedy položit základní otázku, kterou se pokusí předkládaná práce zodpovědět, resp. vyslovit cíle, k jejichž naplnění práce směřuje. Jak tedy vypadají současné spádové obvody základní škol na území města Olomouce a jak charakter těchto spádových regionů ovlivňuje dopravní dostupnost daných škol a způsob dopravy žáků do nich? Práce se tak pokouší přinést jednoduchou typologii těchto škol, resp. spádových regionů, která by zohlednila především charakter spádového území a zástavby v něm. Lze také přepokládat, že v rámci jednotlivých typů škol se budou lišit i přepravní preference žáků při cestě do nich. Právě zjištění preferovaných způsobů dopravy do škol je tak dalším cílem práce. Samotnou dostupnost škol však zde nelze pojímat pouze jako časovou vzdálenost školy a místa bydliště žáků. V souvislosti s praktickým využitím práce, je tak zde kladen důraz i na identifikaci faktorů, které ovlivňují bezpečnou cestu žáků do škol.

2 REŠERŠE LITERATURY

Geografií dopravy jakožto jedné z dílčích disciplín socioekonomické geografie se zabývala a zabývá celá řada českých a zahraničních geografů. Obecnými otázkami geografie dopravy se z českých autorů ve svých pracích věnují především Josef Brinke (1983), Stanislav Mirvald (1999) či ostravský kolektiv autorů vedený Vladislavem Křivdou (2006). Všechny tyto práce přinášejí především základní informace o dopravních systémech, jejich jednotlivých částech a specifikách. K tématu bakalářské práce zde však lze nalézt především základní informace ke studiu dopravní dostupnosti. K poněkud novějším dílům z obecné geografie dopravy, která se ve větší míře zabývá i problematikou dopravy ve městech patří především publikace americké provenience. Z nich je nutné vyzdvihnout především práce Rodrigue (2006), Hoyle, Knowles (1998) či Taffe, Gauthier, O'Kelly (1996). Z evropských autorů jsou to pak především Nuhn a Hesse (2006).

Téma dopravní dostupnosti, resp. dopravní obslužnosti patří mezi velmi často rozebírané aspekty v rámci geografie dopravy. Většina českých i zahraničních autorů se však věnuje této problematice v celostátním (např. Marada, 2003 či Horňák, 2005) či regionálním měřítku (Seidenglanz, 2007; Boruta, Ivan 2010 ad.). K prvním publikacím naspaným na našem území, které se věnují dopravní spádovosti či dopravní poloze a ze kterých velká část současných dopravních geografů stále vychází, jsou díla Josefa Hůrského (1974, 1978).

Předkládaná práce se však zabývá dopravní dostupností a obslužností uvnitř mnohem menšího území – města. V této tematice lze identifikovat několik dílčích směrů. Jedním z nejklasičtějších je především zkoumání dopravního systému větších měst s důrazem na dopravní plánování (např. Kirchhoff, 2002), negativní faktory plynoucí z provozu automobilové dopravy či na městskou hromadnou dopravu (např. Křižan, Gurňák, 2008). Dalším směrem je potom sledování dopravní dostupnosti jednotlivých částí města, významných institucí, služeb apod. Mezi tento typ patří např. články Františka Křižana (2007, 2009, 2010). Ve své práci Regionálna typologia územia Bratislavy na základe dostupnosti supermarketov a hypermarketov autor popisuje dostupnost 8 měrami dostupnosti, pomocí nichž regionální typizaci území Bratislavy vytváří. (Křižan, 2007) V článku Dostupnosť vybraných zariadení služieb na území mesta Bratislava aplikáciou miery založenej na príležitostiach autor pro měření prostorové dostupnosti aplikoval míru založenou na příležitostech. Pomocí této metodiky, pak autor analyzoval dostupnost vybraných služeb, mj. i středních škol, na území města Bratislavy. (Křižan, 2009) V článku Regionálna typizácia Bratislavy na základe dostupnosti stredných škôl se autor zabývá dostupností středních škol na území Bratislavy, z níž vytváří regionální typizaci

Bratislavy. (Križan, 2010) Rozmístěním středních škol ve městě a způsobem přepravy studentů do škol se v článku *Travel-to-school mode choice modelling and patterns of school choice in urban areas* zabývají autoři Müller, Tscharaktschiew a Haase (2008). Ti dospěli k závěru, že hlavními důvody volby jednotlivých způsobů dopravy jsou vzdálenost a cena. Způsob přepravy se u studentů mění také podle ročního období, potažmo podle počasí. Použitou metodiku autoři popsali na příkladu středních škol v Drážďanech. Dalšími, kdo se ve své práci věnovali přepravě žáků do škol, byli ve svém článku *Determinants of car travel on daily journeys to school: cross sectional survey of primary school children* autoři DiGiuseppi, Roberts, Li, Allen (1998). Výzkum popisovaný v článku autoři provedli na základních školách ve dvou čtvrtích Londýna ve třídách 2. a 5. ročníků a v rámci něj dospěli k závěru, že důvod proč rodiče vozí děti do škol, je větší vzdálenost a obava rodičů o bezpečí dětí. I Yarlagadda a Sivaramakrishnan (2008) se také zabývají cestováním dětí do škol, konkrétně důvody výběru jednotlivých druhů přepravy. Ve své práci docházejí k závěru, že zásadní vliv na volbu přepravy dětí do škol má věk, pohlaví a etnický původ dítěte, resp. zaměstnání a pružnost pracovní doby rodičů.

Velmi specifickým tématem z oblasti dopravy ve městech je oblast udržitelné a alternativní dopravy. Tento směr je jak v zahraniční, tak i české literatuře v poslední době zastoupen stále více. Z českých prací se především jedná o publikaci *Cesty k udržitelné dopravě ve městech*, ve které autor poukazuje na stále se zvyšující počet aut používaných při přepravě po městě. (Růžička, 1993) Podobnými problémy se zabývají také autoři sborníku *Alternativní trendy dopravní politiky v ČR z dopravního semináře v Rybníku u Poběžovic z roku 1997*. Především z ekologického hlediska pohlíží na individuální automobilovou dopravu ve městech Kutláček (2003) ve své publikaci *Možnosti alternativ k individuální automobilové dopravě*. Podobnou problematikou, ale také dopravním plánováním se zabývají autoři publikace *Město pro pěší* (2008). Jejich cílem je zkvalitnění a rozšíření pěších zón. Především bezpečností chodců, potažmo dětí přepravujících se do školy, se zabývá celorepublikový projekt *Bezpečné cesty do školy*, který vznikl spoluprací o.s. Pražské matky, Nadace Partnerství a o.s. Oživení. Ze zahraničních autorů se podobnou tematikou zabýval např. Richards (1990), který ve své publikaci zkoumal metody pro omezování automobilové dopravy ve městech či Larsen, Gilliland a Hess (2009), kteří se v článku *The influence of the physical environment and sociodemographic characteristics on children's mode of travel to and from school* zabývají plánováním výstavby škol, které určuje vzdálenost přepravy žáků do škol. Ta pak ovlivňuje způsob přepravy žáků do a ze škol.

3 METODIKA PRÁCE

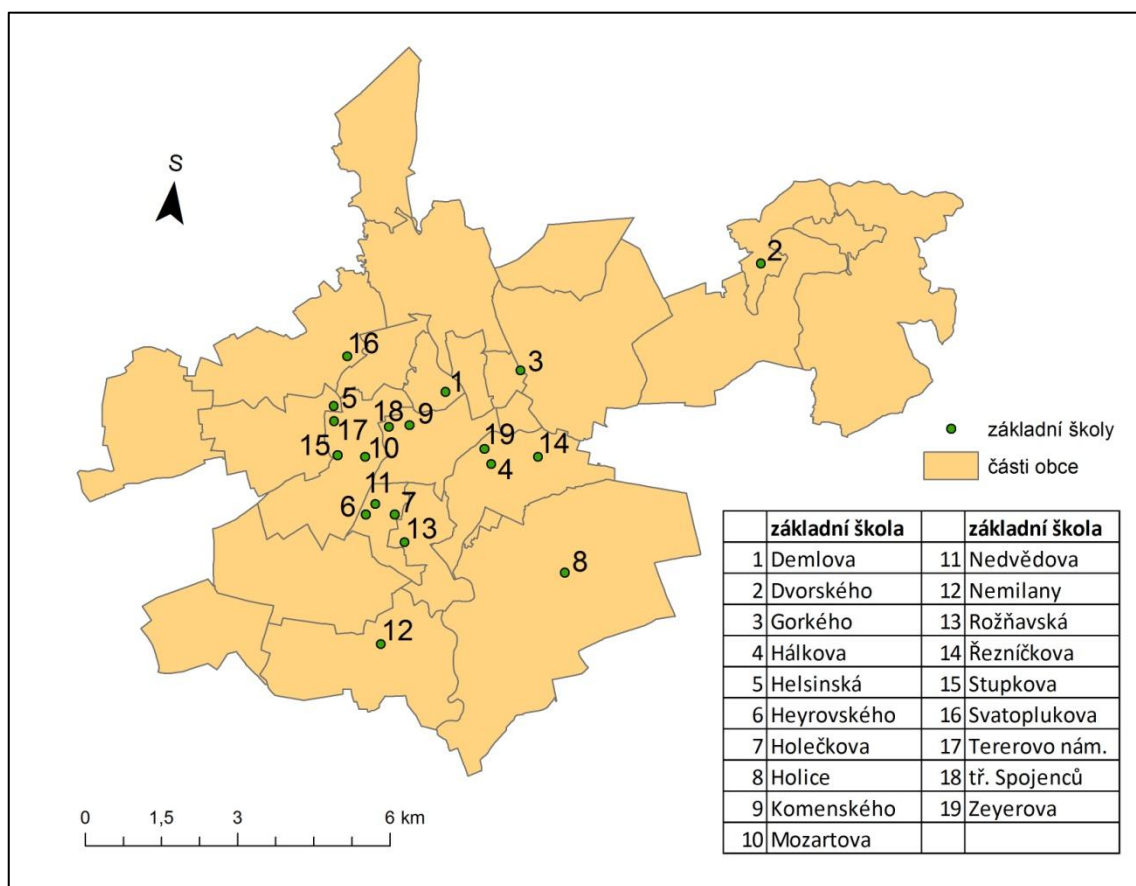
Prvním krokem práce bylo určení kritérií pro výběr škol vhodných pro analýzu. Nejvhodnější školy pro tuto práci jsou školy homogenní, tedy bez speciálního zaměření, a pouze školy devítileté. Tyto školy mohou mít rozšířenou výuku vybraného předmětu. Bylo tedy vybráno 19 základních škol na území města Olomouce. (Obr. 1) Tyto školy byly typizovány na základě hustoty obyvatelstva a hustoty zástavby s ohledem na velikost a charakter spádových oblastí škol. Spádové území, potažmo školský obvod, je území, ve kterém je škola povinna zajistit podmínky pro plnění školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2009) Školské obvody na území města Olomouce vymezuje obecně závazná vyhláška vydaná statutárním městem Olomouc č. 13/2011. (viz. příloha 1) Vyjmenovává ulice, které příslušný školský obvod vymezují.

Pro nejdůležitější část práce, analýzu kvalitativní stránky dopravní dostupnosti, bylo nutné provést dotazníkové šetření na základních školách. Dotazníky (viz. příloha 2) byly zadávány žákům 6. a 9. ročníků a byl jimi zjišťován nejčastější způsob přepravy, potažmo zvolený druh dopravy, pro přesun žáků do škol v letních i zimních měsících. Letními měsíci je myšleno teplejší počasí s nižším počtem srážek, tedy měsíce duben až říjen. Ostatní měsíce řadíme do skupiny zimních měsíců, právě z důvodu horších povětrnostních podmínek. Celkem bylo získáno 575 dotazníků od respondentů. Žáci vybírali mezi pěší dopravou, jízdou kolem, autobusem, tramvají, autem a kombinovanou dopravou. Pojmem kombinovaná doprava bylo myšleno použití dvou různých prostředků městské hromadné dopravy (dále jen MHD), kdy se jedná o autobus/tramvaj nebo tramvaj/autobus. Zjišťována byla také komplikovanost přepravy, při použití MHD, počtem přestupů. V druhé části dotazníku žáci popisovali překážky, které vnímají při přepravě do školy v jejím nejbližším okolí. Překážky a nebezpečná místa byly zjišťovány také vlastním šetřením v terénu a v rozhovorech k bezpečnosti pohybu žáků do škol s řediteli škol. Věkový rozestup mezi žáky 6. a 9. ročníků byl vybrán za účelem zjištění vývoje při přepravě do školy, ale také rozdílu ve vnímání jednotlivých překážek s rostoucím věkem. Práce je zaměřena především na dojížděku žáků do jednotlivých škol na osmou hodinu ranní¹, potažmo 7.45, kdy je 15 minut bráno jako čas pro nutnou přípravu žáků na výuku.

Samotná analýza dopravní dostupnosti byla provedena v datovém rozhraní GIS. V něm byla za výchozí bod zvolena vždy analyzovaná základní škola. Pro vytvoření síťové časové analýzy, pomocí které byla dopravní dostupnost hodnocena, bylo nutné určení rychlostí pro jednotlivé druhy dopravy. (Město pro pěší, 2008) Pro pěší chůzi byla zvolena rychlost 4 km/h.

¹ Výjimkou je ZŠ Nemilany, ve které řádná výuka začíná v 7.45.

Rychlost byla zvolena nižší z běžně uváděné průměrné rychlosti 5 km/h z důvodu, že se jedná o děti. Pro přepravu na jízdním kole byla zvolena průměrná rychlost 12 km/h. Diskutabilní je průměrná rychlost individuální automobilové dopravy (dále jen IAD). Pro tento způsob přepravy byla zvolena na celém území města Olomouce, po vlastním šetření, průměrná rychlost 40 km/h. Samotný software ArcMap 10 pomocí svých funkcí vypočítal a vytvořil síťovou analýzu, potažmo vykreslil polygony po pětiminutových intervalech časové dostupnosti. Dopravní obslužnost škol MHD se hodnotila na základě analýzy portálu IDOS Jízdní řády. Pro každou školu byly zjištěny nejbližší zastávky MHD a spoje, které zastávku obsluhují. Pro analýzu byly použity jízdní řády k datu 25. dubna 2012 (středa). Následně proběhla analýza všech těchto spojů, resp. byla zjištěna trasa a časová dostupnost těchto spojů. Posledním krokem analýzy jízdních řádů bylo zjištění komplikovanosti, potažmo počet přestupů, přepravy MHD z odloučených částí spádových oblastí u nespojitých školských obvodů. Výsledky analýzy všech škol byly na závěr vzájemně porovnány. Práce je doplněna o mapové výstupy vytvořené pomocí softwaru ArcMap 10, ve kterých byly použity jako mapové podklady vrstvy volně přístupné (GEOFABRIK, 2012) a vrstva škol od Mgr. Petra Kladiva.

Obr. 1 Základní školy devítileté na území města Olomouce v roce 2012 (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012, Mgr. Petr Kladivo; vlastní zpracování)

4 SPÁDOVOST A TYPY ŠKOL

Obec je povinná zajistit povinnou školní docházku dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a s tím souvisí povinnost stanovení spádových oblastí, potažmo školských obvodů školy na jejím území. Statutární město Olomouc vydalo obecně závaznou vyhlášku č. 13/2011 o školských obvodech základních škol, jejichž zřizovatelem je statutární město Olomouc, ve které vymezuje 26 školských obvodů. (viz. příloha 1) V této obecně závazné vyhlášce je uveden název příslušné základní školy a vyjmenovány ulice, které příslušný školský obvod vymezují.

Na základě hustoty obyvatelstva a charakteru, resp. hustoty zástavby a s ohledem na velikost a charakter spádových oblastí škol byly vytvořeny tři typy základních škol. (viz. Obr. 2) Typologie je určena především pro základní školy bez specifického zaměření a zvláštní prestiže, která může ovlivňovat jak velikost, tak spojitost spádových regionů.

4.1 školy hustě obydlených částí měst

Jedná se o školy v částech měst s vysokou koncentrací obyvatel na relativně malém území se spojitým spádovým územím. Tyto školy dále dělíme podle charakteru zástavby.

4.1.1 školy sídlištní

Školy se nacházejí na sídlištních nejčastěji v okrajových částech města. Jedná se o sídliště vystavěná v období socialismu, kde v rámci zajištění základní občanské vybavenosti byly vedle obchodů (tzv. velkoobchod a samoobsluha) vystavěny také mateřské a základní školy. V současné době dochází v těchto oblastech často k další rezidenční výstavbě, díky čemuž se spádové regiony starších škol dále zvětšují.

4.1.2 školy jádrových oblastí

Školy tohoto typu se nalézají ve vnitřních částech obce s relativně vysokou hustotou zalidnění. Jedná se často školy v historických částech největších obcí, ze kterých byla v roce 1919 vytvořena tzv. Velká Olomouc (Olomouc-město, Hodolany ad.). (viz. Obr. 3)

4.2 školy řidčeji obydlených okrajových částí měst

Školy tohoto typu mají často nespojitou spádovou oblast a nacházejí se v okrajových částech měst s nižší hustotou zalidnění. Charakteristická je zde rezidenční zástavba tvořená převážně rodinnými domy.

4.3 školy přechodného typu

Tyto školy mají nespojitou spádovou oblast, kdy jedna část zabírá hustě osídlené okolí školy a druhá část zabírá řidčeji obydlenou okrajovou část města. De facto se jedná často o školy prvního typu, ke kterým přináleží i nejbližší periferní část obce, kde se základní škola nenachází.

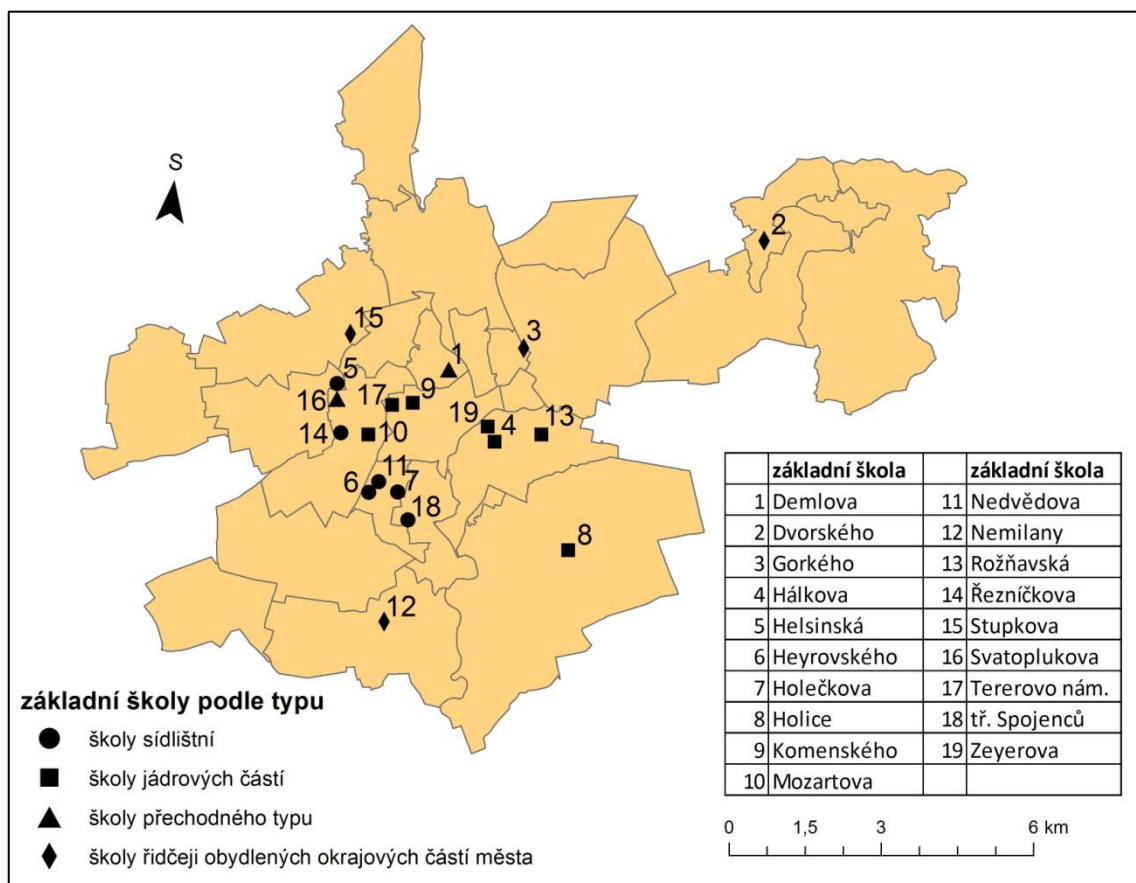
Typickými školami sídlištního typu je čtveřici základních škol, Heyrovského, Holečkova, Nedvědova a Rožňavská, které leží nedaleko sebe a rozdělují si sídliště v jejich okolí do 4 spádových oblastí. Dále pak ZŠ Helsinská a ZŠ Stupkova, jejichž školské obvody zabírají pouze sídliště v jejich okolí. ZŠ Stupkova a ZŠ Heyrovského jsou mezi těmito školami výjimečné z důvodu, že je navštěvuje větší počet žáků dojíždějících z jiných částí Olomouce, než kam sahá jejich spádová oblast. To je způsobeno rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na fotbal a atletiku na ZŠ Heyrovského a matematiky, informatiky a hudební výchovy na ZŠ Stupkova.

Základní školy patřící do podkategorie „školy jádrových oblastí“ Komenského, tř. Spojenců a Mozartova se nacházejí v centru města nebo v jeho těsné blízkosti. I mezi nimi však nalezneme určité nepravidelnosti dané specifickým zaměřením daných škol. Díky své profilaci (rozšířená tělesná výchova se zaměřením na hokej) navštěvují ZŠ tř. Spojenců také žáci z jiných částí města, než by byla její přirozená spádová oblast. Mezi školy tohoto typu se pak řadí také ZŠ Zeyerova, byť byla vystavěna jako spádová škola pro sídliště v její blízkosti. To je dáno tím, že větší část její spádové oblasti zabírá starší městskou zástavbu nedaleko centra města. Dále se sem řadí také trojice základních škol, jejichž spádové oblasti dříve tvořily samostatnou obec. Jedná se o základní školy Hálkova a Řezníčkova, které byly vystavěny pro obec Hodolany a ZŠ Holice pro původní obec Holice. Velmi malá spádová oblast ZŠ Hálkova je dána vysokou dojížděnkou žáků z obcí v okolí města Olomouce (60–70 % žáků z celkového počtu 520 žáků). To je způsobeno především díky vyhlášené prestiži školy.

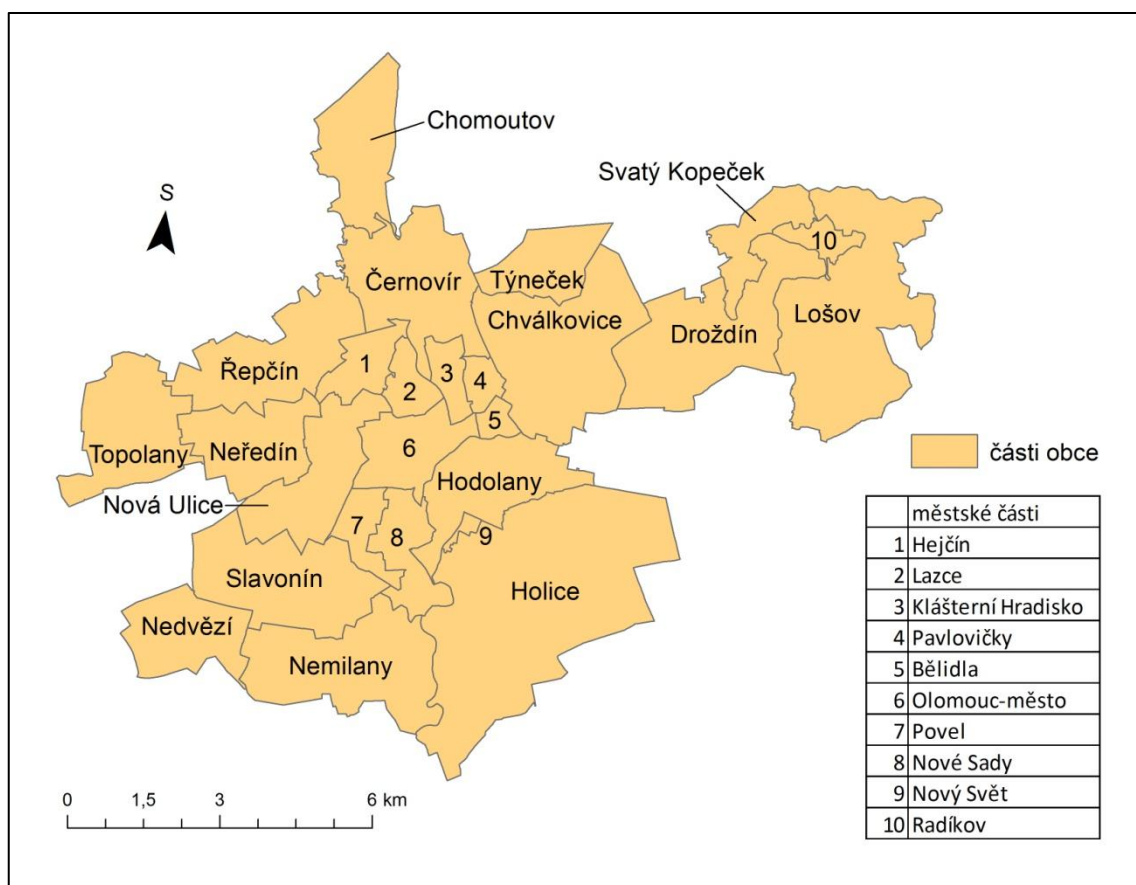
Nejtypičtější školou řidčeji obydlených okrajových částí města je ZŠ Dvorského. Nachází se v městské části Svatý Kopeček a je spádovou školou také pro Droždín, Lošov a Radíkov, které jsou od intravilánu oddělené velkými nezastavěnými plochami. Dalšími školami tohoto typu jsou ZŠ Gorkého a ZŠ Nemilany. Poslední školou spadající do této kategorie je ZŠ Svatoplukova se svou spádovou oblastí tvořenou územím místní části Řepčín.

Zbývající dvě základní školy, Demlova a Tererovo náměstí, jsou zařazeny do kategorie tzv. škol přechodného typu. Jejich spádová oblast je nespojitá, kdy jedna část zabírá relativně hustě obydlenou část města a druhá, oddělená velkým nezastavěným územím, je řidčeji obydlená okrajová část města. Tato oddělená část spádové oblasti ZŠ Demlova je v

Chomoutově a ZŠ Tererovo náměstí v Topolanech. Do ZŠ Tererovo náměstí dojíždí několik dětí i z jiných částí města než vymezuje její školský obvod. To je způsobeno možností poskytnutí výuky hendikepovaných žáků bezbariérovými vstupy do pavilonů i jednotlivých učeben, ale i rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na volejbal, florbal, judo a tenis.

Obr. 2 Základní školy na území města Olomouce znázorněné podle typu školy (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012, Mgr. Petr Kladivo; vlastní zpracování)

Obr. 3 Městské části města Olomouce (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování)

5 DOPRAVNÍ ANALÝZA ZÁKLADNÍCH ŠKOL

5.1 Základní školy v Olomouci s provedeným dotazníkovým šetřením

Na základních školách uvedených v podkapitole 5.1 bylo umožněno provést dotazníkové šetření mezi žáky 6. a 9. tříd. Veškerá data týkající se způsobu přepravy žáků do škol (viz. příloha 5–10) uvedená v této části práce, byla získána vlastním šetřením.

5.1.1 Základní škola Demlova

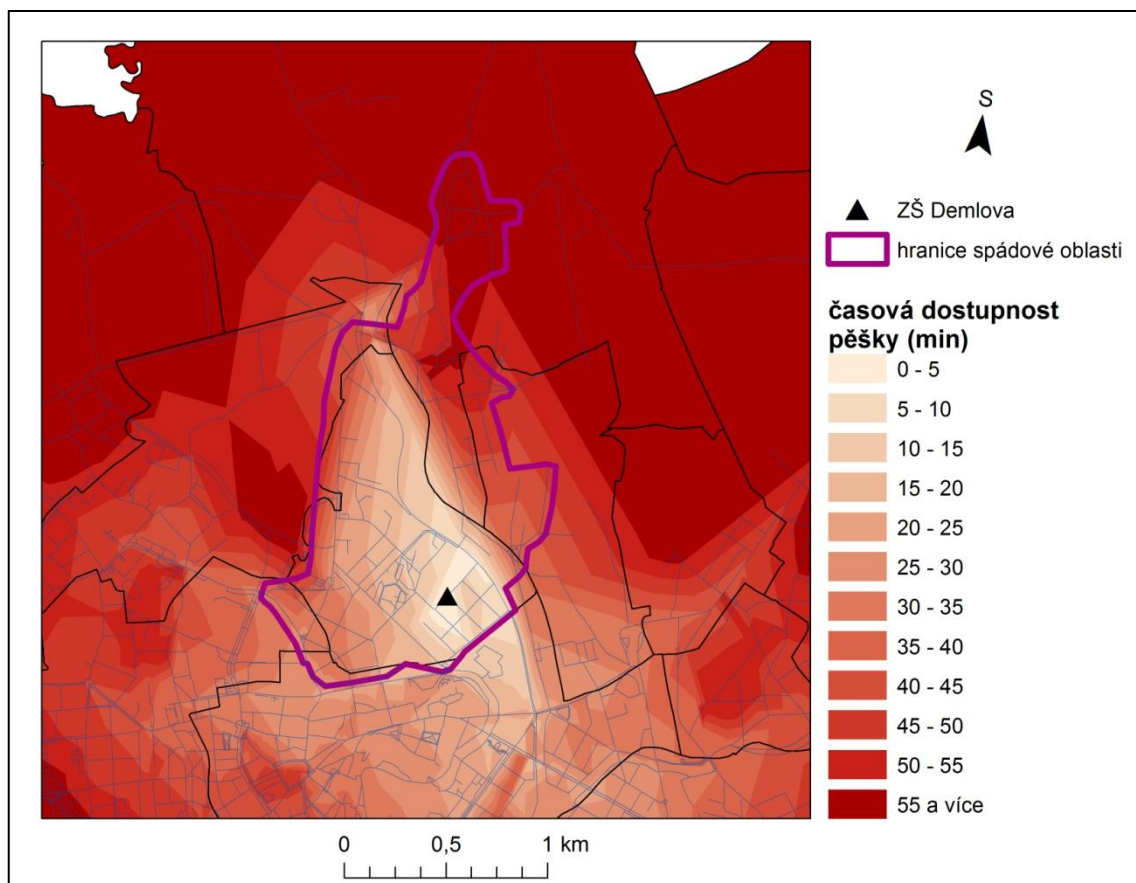
ZŠ Demlova se nachází na Demlově ulici v městské části Lazce. Jedná se o základní školu, jejíž spádová oblast je tvořena přilehlým sídlištěm a nedalekou městskou částí Černovír. Neboť pod tuto základní školu patří i příměstská část Chomoutov, která se nachází mimo intravilán obce, není spádová oblast školy spojitá. (viz. příloha 3) Charakter spádové oblasti určitým způsobem i předznamenává preferenci dopravních módů při dopravě žáků do školy. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že 90,5 % dotazovaných žáků 6. tříd chodí v letních měsících do školy pěšky. V zimních měsících se počet snížil na 76,2 %, přičemž zbylí zaměnili pěší chůzi za pohodlnější přepravu autobusem v nepříznivých povětrnostních podmínkách. Tento vysoký podíl pěší dopravy na způsobu přepravy žáků do školy je důsledkem relativně malého přilehlého sídliště, z něž se docházkový čas pohybuje do 15 minut, ze vzdálenějšího Černovíra pak maximálně 30 minut. (viz. Obr. 4) Zbylí dotazovaní žáci, tedy 9,5 %, odpověděli, že se do školy přepravují jak v letních, tak v zimních měsících pomocí autobusu. V těchto případech se jedná o žáky dojíždějící z místní části Chomoutov, vzdálené od školy asi 7 km. Podobně je tomu u žáků 9. tříd, kde z 15 dotazovaných odpovědělo, že v letních měsících chodí 66,7 % pěšky, 6,7 % na kole, 20 % autobusem a 6,7 % jede autem s rodiči. V zimních měsících do školy chodí pěšky 73 % žáků, 20 % jede autobusem a 6,7 % vozí rodiče autem. Opět převažuje pěší doprava z důvodu největší koncentrace bydliště žáků v těsné blízkosti školy. Tento způsob doplňuje přeprava autobusem a autem z Chomoutova, kdy je přepravní čas autem do školy ze spádové oblasti do 10 minut. (viz. Obr. 5)

Právě pro dojíždějící žáky z Chomoutova je vyhovující dopravní spojení pomocí autobusů MHD linky č. 20, nebo autobusy přepravce Veolia Transport Morava a.s. linky 763 a 764, které jsou optimálnější z důvodu kratšího přepravního času, kdy cesta ze zastávky Chomoutov, křižovatka na zastávku Olomouc, Finanční úřad trvá 9 minut, přičemž při použití autobusu MHD by cesta trvala 30 minut. Následný docházkový čas ze zastávky do školy se pohybuje okolo 12 minut. Dopravní obslužnost školy je zajištěna také autobusy MHD linky č. 14, 15, 17, 20, 21, 22. Tyto autobusy obsluhují celou spádovou oblast školy, ale mohou se jimi

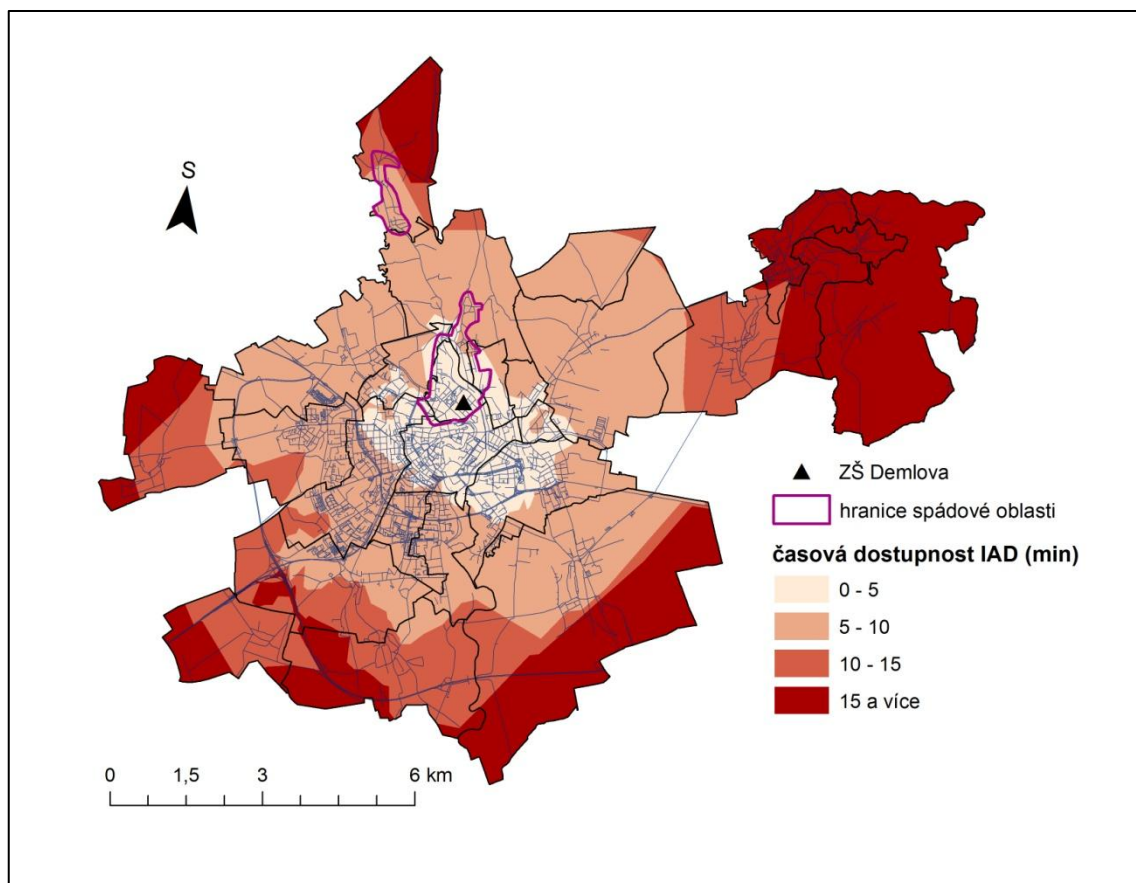
dopravovat i žáci dojíždějící z jiných částí města. Potenciálně by se mohla část žáků využívajících autobus přesunout při přepravě do školy na jízdní kolo², s časem přepravy do 35 minut z Chomoutova. (viz. Obr. 6) Překážkou není ani tak vzdálenost, která je necelých 6 km (zastávka Chomoutov, křižovatka, ZŠ Demlova), jako spíše neexistence cyklostezky, a tím nebezpečná jízda po relativně frekventované silnici II/446.

Z hlediska bezpečnosti se škola nenachází na dopravně příliš exponovaném místě a většina žáků při přepravě do školy nemusí překonávat žádnou významnější komunikaci. Nebezpečím tak pro ně může být pouze provoz na místních komunikacích na přilehlém sídlišti. Hrozbou také mohou být automobily parkující přímo před školou podél krajnice a tvořící tak bariéru ve výhledu jak pro přecházející žáky, tak pro projíždějící auta. Právě z tohoto důvodu, ale také v důsledku stále rostoucí intenzity provozu, byla v roce 2011 ulice před vchodem do areálu školy změněna z obousměrné na ulici s jednosměrným provozem a s maximální povolenou rychlostí 30 km/h. Pro část žáků je významnou hrozbou při cestě do školy přecházení silnice u zastávky Klášterní Hradisko, kde chybí přechod pro chodce.

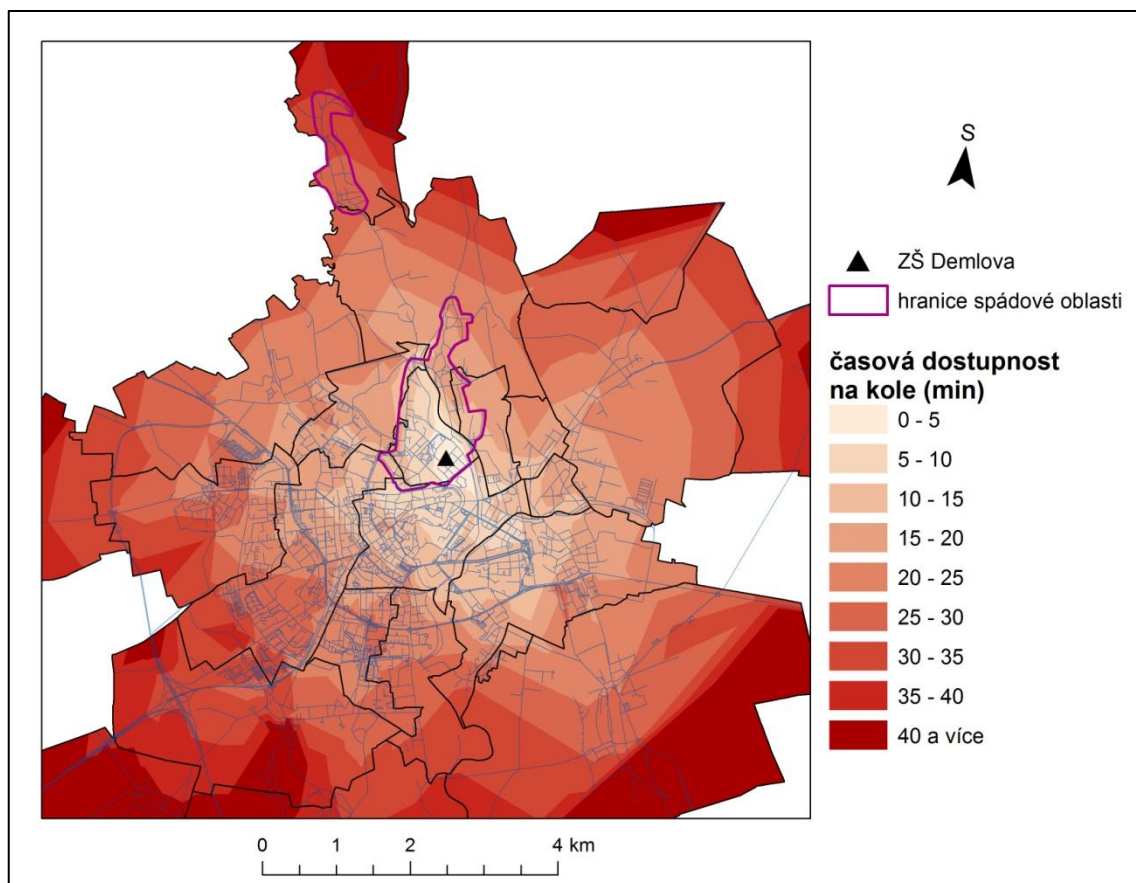
² V současnosti jen jednotlivci.

Obr. 4 Časová dostupnost ZŠ Demlova pěší dopravou (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Obr. 5 Časová dostupnost ZŠ Demlova IAD (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Obr. 6 Časová dostupnost ZŠ Demlova na jízdním kole (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

5.1.2 Základní škola Dvorského

ZŠ Dvorského se nachází v extravilánu Olomouce, na Svatém Kopečku, a jejíž nespojitá spádová oblast (viz. příloha 3) zahrnuje i další městské části Droždín, Lošov a Radíkov oddělené od sebe nezastavěnými plochami. V důsledku značné roztržitosti spádového území školy je i preference dopravních módů mezi žáky značně rozdílná a stejně jako i u jiných škol závisí na vzdálenosti bydliště od školy.

Chůzi dle dotazníkového šetření ke své dopravě do školy používá bez ohledu na roční období celkem 50 % žáků 6. ročníku a 27 % žáků 9. ročníku. Jedná o žáky ze Svatého Kopečka, jejichž průměrná docházková doba do školy je 6 minut. (viz. Obr. 7) Dalších 30 % žáků 6. ročníku a 73 % 9. ročníku využívá k dopravě do školy autobus. V tomto případě se jedná o žáky z Droždína, Lošova nebo Radíkova.

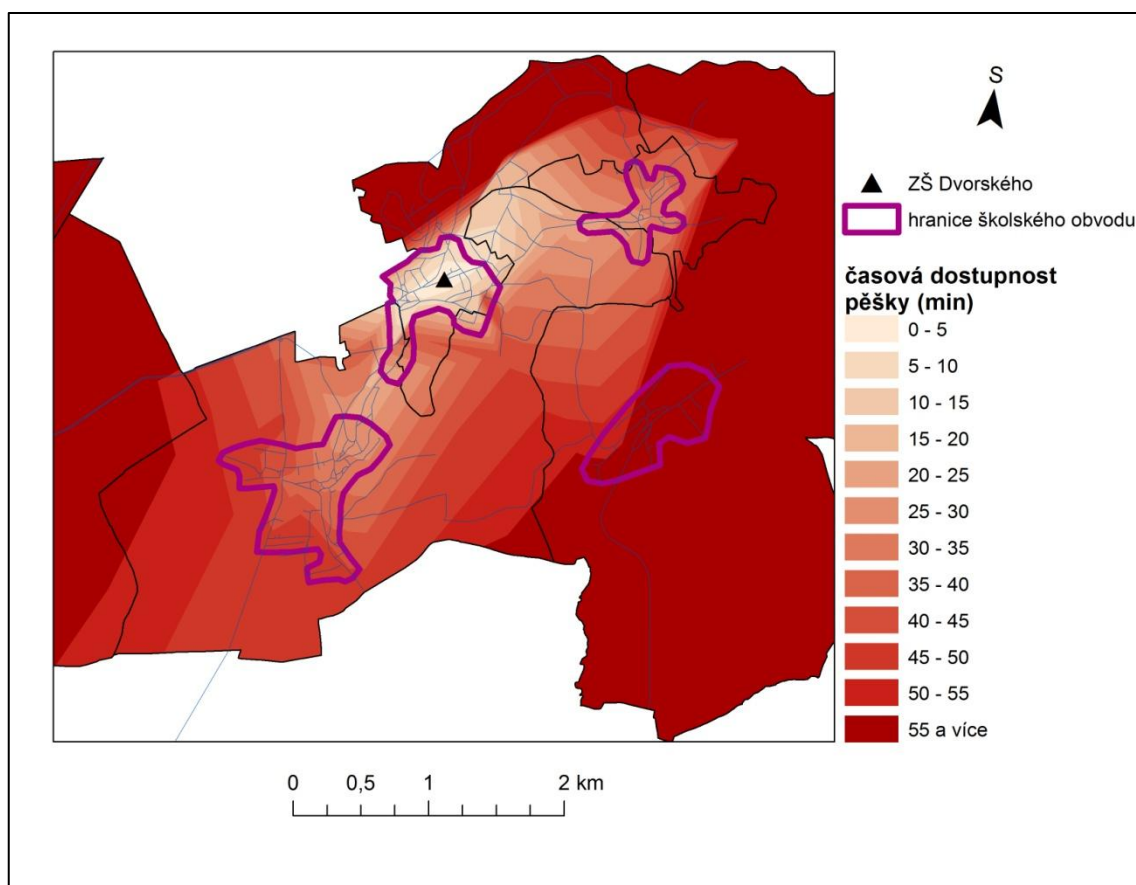
Dopravní dostupnost školy z těchto částí je zajištěna pomocí pravidelných autobusových spojů MHD linky č. 11, která zajišťuje dopravu z Lošova a Radíkova na zastávku

Svatý Kopeček, bazilika přímo u školy s přepravní dobou 5-6 minut. Touto linkou se do školy dopravuje také absolutní většina žáků z Droždína. Právě pro ně jsou dva spoje denně ve směru na Svatý Kopeček vedeny přes Droždín (odjezdy ze zastávky Droždín, dolní konec v 7:25 a 7:45).³ Zajímavé je, že zpáteční spojení po skončení výuky neexistuje.

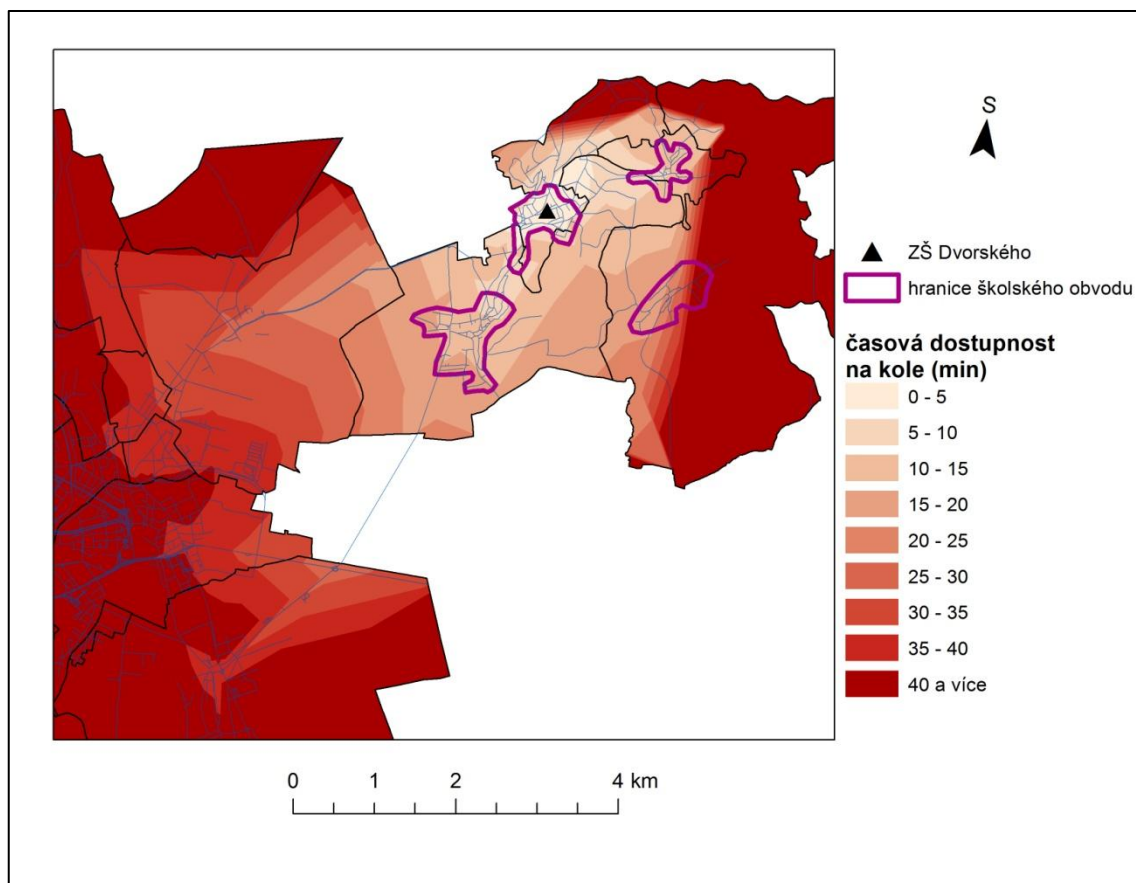
Výrazný potenciál především pro žáky ze Svatého Kopečka, Lošova a Radíkova má přeprava na jízdním kole. Předpokladem je relativně nízká intenzita dopravy na místních komunikacích. Při použití jízdního kola je přepravní čas ze spádového území do 25 minut. (viz. Obr. 8)

Jelikož se většina žáků přepravuje do školy autobusem, je nutné upozornit na nepřehlednost při přecházení silnice u autobusové zastávky, která se nachází v kopci, na začátku pravotočivé zatáčky. Jedná se o hlavní komunikaci spojující Svatý Kopeček s ostatními částmi spádové oblasti školy a Olomoucí, přičemž nebezpečí při přecházení této komunikace umocňuje fakt, že řidiči nerespektují nejvyšší povolenou rychlost v tomto úseku, která je 30 km/h. Zástupce ředitele v rozhovoru, také upozornil na chybějící chodník v jedné části při chůzi od autobusové zastávky, kde by žáci mohli být ohroženi projíždějícími auty.

³ Zbylé spoje z Hlavního nádraží na Svatý Kopeček Droždín míjejí.

Obr. 7 Časová dostupnost ZŠ Dvorského pěší dopravou (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Obr. 8 Časová dostupnost ZŠ Dvorského na jízdním kole (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

5.1.3 Základní škola Gorkého

ZŠ Gorkého se nachází v okrajové městské části Pavlovičky, pro kterou je spádovou školou. Vedle Pavloviček do této základní školy dochází i žáci ze sousedních částí Chválkovice a Bělidla, resp. z o něco vzdálenějšího Týnečku. Nespojitosť a protáhlý tvar spádové oblasti (viz. příloha 3) se odráží i ve způsobu přepravy žáků do školy. Více jak polovina žáků 6. ročníku (50 % v letních a 56 % v zimních měsících) i 9. ročníku (54 % v letních a 62 % v zimních měsících) jezdí do školy autobusem. Některé žáky dopravují do školy rodiče autem či používají více druhů MHD. Těchto žáků je však pouze menšina a jedná se v případě kombinace více druhů dopravních prostředků o žáky ze vzdálenějších částí Bělidel. Pro tyto žáky je přepravní doba cesty do školy cca 10 minut (při cestě pěšky by trvala přibližně 23 minut). Zbývající žáci uváděli, že chodí do školy pěšky. Jedná se o 50 % žáků 6. ročníku v letních a 44 % žáků 6. ročníku v zimních měsících a 23 % žáků 9. ročníku v letních a 15 % žáků 9. ročníku v zimních měsících.

Pro přepravu do školy využívají autobus nejvíce žáci z oblasti Týnečku. Při své cestě mohou využít linek 700, 701 a 711 firmy Veolia Transport Morava a.s., kdy přepravní doba mezi

zastávkami ... a ... je XY minut. Z hlediska možného širšího využití dopravy osobními automobily je poloha školy poměrně dobrá. Škola se totiž nachází na ulici přilehlé ke komunikaci I/46. Hlavním problémem při použití IAD může nastat při odbočování ke škole z důvodu vysoké frekvence této komunikace. Tato poloha je však značně nevýhodná pro rozšíření dopravy na jízdním kole. Především se jedná o spojení na Týneček, které je vedenou po velmi frekventované silnici I/46 bez existence relevantní cyklostezky. Mnohem příznivější je cyklospojení zejména pro žáky z Chválkovic. Mezi Chválkovicemi a školou se většinou žáci pohybují po místních komunikacích s nízkou intenzitou dopravy. Jedinou výraznou překážkou je zde pouze křížení cesty s velmi frekventovanou silnicí první třídy č. 46.

Právě komunikace I/46 a její přecházení je největší bariérou a rizikem při cestě žáků do a ze školy. U zastávky Chválkovická-Epava, na které vystupuje většina žáků přepravujících se do školy autobusem, se nachází přechod pro chodce se signalizačním zařízením⁴ a tlačítkem pro chodce, na kterém čekací doba dosahuje 1 minutu 30 vteřin⁵. Ke zvýšení bezpečnosti byla v místě přechodu zúžena vozovka pro maximálně dvě nákladní vozidla.

5.1.4 Základní škola Hálkova

ZŠ Hálkova se nachází nedaleko hlavního vlakového nádraží směrem do centra města, v městské části Hodolany. Především díky prestiži školy, ji navštěvuje 60-70 % žáků dojíždějících z obcí v okolí města Olomouce (např. Bukovany, Velká Bystřice ad.). Tento fakt se odráží na způsobu přepravy žáků do školy zvýšeným podílem žáků přepravujících se autobusem, resp. nižším podílem žáků chodících do školy pěšky, a to i přesto, že olomoucká část spádového obvodu školy je relativně malá (viz. příloha 3) a docházkový čas se zde pohybuje do 10 minut.

Autobus volí pro přepravu do školy v letních měsících 44 %, v zimních pak 35 % žáků 6. tříd. U žáků 9. tříd jsou čísla ještě vyšší – 50 % v letních a 54 % v zimních měsících. Naopak pěšky chodí do školy pouze 30 % žáků 6. tříd v letních a 22 % žáků 6. tříd v zimních měsících. U žáků 9. tříd byl podíl chůze na dopravě do školy ještě nižší. Po celý rok se do školy přepravuje pěšky pouze 15,4 % žáků. Kombinovaným způsobem dopravy se do školy přepravuje po celý rok 13 % žáků 6. ročníku. U žáků 9. ročníku se kombinovaná doprava podílí na přepravě do školy ze 7,7 % v letních a z 3,8 % v zimních měsících. Zbývající žáci se do školy přepravují tramvají (8,7 % šestáků v letních a 13 % šestáků v zimních měsících, resp. 15,4 % žáků 9. tříd celoročně)

⁴ Semafor.

⁵ Vlastní šetření.

nebo autem (4,3 % žáků 6 ročníků v letních a 17,4 % v zimních měsících, resp. 11,5 žáků 9. tříd celoročně).

Zvýšený podíl žáků využívajících k přepravě do školy prostředků MHD je dán velmi dobrou dopravní dostupností školy různými složkami MHD. Škola se totiž nachází v bezprostřední blízkosti nejvýznamnějšího uzlu olomouckého MHD – Hlavního nádraží, kde zastavují kromě všech tramvajových linek, také celá řada autobusů jak MHD, které obsluhují velkou část Olomouce, tak i linek příměstské a regionálního autobusové dopravy. Velmi dobré je také spojení autobusového nádraží, kam přijíždí část žáků z obcí v okolí Olomouce, s hlavním vlakovým nádražím tramvajovou linkou č. 4 a autobusy MHD linky č. 14, 15, 19, 23. Zastávky MHD, Hlavní nádraží i Fibichova, se nacházejí ve vzdálenosti okolo 5 minut chůze od školy. Škola má také dobré postavení z hlediska případné přepravy žáků IAD. Nachází se totiž poblíž hlavní komunikace tř. Kosmonautů a v blízkosti sjezdu čtyřproudé silnice první třídy č. 35. Znevýhodněna je však cyklistická doprava chybějící úschovnou kol ve škole.

Určité nebezpečí představuje přecházení silnice před přímo před školou, na níž je v ranních a odpoledních hodinách výrazně zvýšený provoz díky relativně vysokému počtu žáků, které do školy vozí rodiče autem (až 17,4 %). Pro zlepšení této dopravní situace je před vchodem do školy vyznačen zákaz stání v době vyučování⁶ a v roce 2010 byla právě tato ulice změněna z obousměrné na jednosměrnou.

5.1.5 Základní škola Heyrovského

Největší olomouckou základní školou je škola na Heyrovského ulici, kterou navštěvuje 866 žáků. (viz. příloha 4) Její spádové území je tak v porovnání s jiným sídlištními základními školami mnohem větší. Zajímavostí také je, že se škola nalézá při samém okraji své spádové oblasti v místech, kde jsou koncentrovány ještě další tři základní školy (viz. příloha 3) a větší část spádové oblasti (sídliště na Nové Ulici) je od školy odděleno čtyřproudou komunikací. Díky velikosti spádového území a především v důsledku polohy školy je v porovnání s ostatními školami vyšší i maximální čas docházky do školy, který je více jak 25 minut.

Je zajímavé, že toto zvláštní postavení školy se tolik neprojevuje na způsobu přepravy žáků 6. tříd do školy, kde chůzi zvolilo 78 % žáků v letních a 63 % žáků v zimních měsících, jako spíš u žáků 9. tříd, kde již chůzi, jako nejčastější způsob přepravy do školy zvolilo jen 52 % žáků v letních a 48 % žáků v zimních měsících. Zbývající žáci v 6. ročníku se v letních měsících přepravují do školy tramvají či autem s rodiči (po 7,4 %) nebo autobusem, resp. kombinovaným

⁶ 7.00–15.00

druhem dopravy (po 3,7 %). Přeprava autem v zimních měsících narostla na 19 % žáků na úkor pěší dopravy, podobně jako přeprava tramvají, která narostla na 11 % žáků. Přeprava autobusem a kombinovaným druhem dopravy je i v zimních měsících po 3,7 % žáků. U žáků 9. ročníků v zimních měsících narostla na úkor pěší dopravy přeprava žáků autem z 9,5 % žáků v letních měsících na 14,3 % žáků v zimních měsících. Ostatní druhy dopravy mají na přepravě žáků do školy v zimních i letních měsících stejný podíl, tedy autobusová i kombinovaná doprava mají po 14,3 % žáků, tramvajová 9,5 % žáků.

Škola je obsluhována oběma složkami olomoucké MHD. Přibližně čtyři minuty chůze od školy se nachází zastávka tramvaje (linky 1, 4 a 6), kterou při přepravě do školy mohou využívat především žáci ze vzdálenější části sídliště na Nové Ulici. Autobusová zastávka linek 10, 12, 16, 17, 19 a 27 je od školy vzdálena do 11 minut chůze. Žáci mohou při přepravě do školy bezpečně použít také jízdní kolo, protože komplikace v podobě překonání vysoce frekventované silnice první třídy č. 46 umožňují bezbariérové podchody. Při použití jízdního kola by se oproti chůzi přepravní doba zkrátila z více jak 25 na 7 minut z opačného konce spádové oblasti než se nachází škola.

Díky již zmíněným podchodům pro chodce pod komunikací I/46 žákům nehrozí žádné větší nebezpečí. Jedinou hrozbou zůstává pouze provoz na místních komunikacích na přilehlém sídlišti, který je zvyšován také rodiči, kteří vozí své děti do školy.

5.1.6 Základní škola Holečkova

Základní škola Holečkova má nespojitou spádovou oblast (viz. příloha 3), která zabírá sídliště na Nových Sadech, Povelu a Novém Světe a má poměrně protáhlý tvar⁷ s docházkovým časem školy z nejzazší části spádové oblasti vyšším než 35 minut. Tyto dva faktory se odrážejí na zvýšeném podílu žáků jezdících do školy autobusem nebo autem s rodiči.

Autobusem do školy jezdí 36 % žáků 6. tříd v letních i zimních měsících a 31 % žáků 9. tříd v letních a 37 % v zimních měsících, autem pak po celý rok 21 % žáků 6. tříd a 8 % žáků 9. tříd v zimních měsících. Naopak pěšky chodí do školy po celý rok, i přesto že se škola nachází na sídlišti, jen 43 % žáků 6. tříd a 39 % žáků 9. tříd, což je dáno právě protáhlým tvarem a nespojitostí spádové oblasti. Zastoupen je také alternativní druh dopravy, jízda na kole, která se projeví v letních měsících na úkor autobusové dopravy. Výrazná je přeprava do školy autem, především u žáků 6. ročníku, kdy 21,4 % žáků v letních i zimních měsících vozí rodiče autem. U žáků 9. ročníku se pak jedná pouze o malé množství (7,7 %). Na rozdíl od žáků 6. ročníku, žáci

⁷ Táhne se po celé délce Nových Sadů až po ulici Dolní novosadská.

9. ročníku používají k přepravě do školy kombinaci více druhů dopravních prostředků MHD, kdy se takto přepravuje 23 % žáků v letních a 15 % žáků v zimních měsících.

Školu obsluhuje hned několik linek autobusů MHD (linky 10, 12, 16, 17, 19, 23, 26, 27) se zastávkami Povel, škola a Zenit v těsné blízkosti školy. Žáci dojíždějící z ulice Dolní novosadská a ulic k ní přilehlých mají při použití MHD dopravu do školy komplikovanější. Při využití autobusové dopravy musí jednou přestupovat, přičemž se přepravují ze zastávky Rooseveltova na zastávku Smetanovy sady, což je poměrně časově náročné a cestovní doba v tomto případě činí 15 minut. Přepravu do školy s jedním přestupem na zastávce U Teplárny nebo Tržnice při využití autobusové dopravy musí podstoupit také žáci přepravující se do školy ze sídliště na Novém Světě, cestovní doba je pak 20 minut. Tito žáci mohou však využít most přes řeku Moravu u kojeneckého ústavu na ulici U Dětského domova s docházkovým časem přibližně 27 minut. Při použití jízdního kola se však čas zkrátí na 9 minut. Hlavní překážkou při přepravě do školy na kole pak zůstává pouze překonání frekventované silnice II/435. Spojení Nového Světa s Povelem přes most na řece Moravě je využitelný i pro automobily s časem dojížděky přibližně 3 minuty. Pro ostatní žáky využívající IAD je poměrně dobrá dostupnost, díky těsné blízkosti školy k hlavní čtyřproudé komunikaci Velkomoravská s přímým napojením přes ulici Schweitzerova. Právě velká četnost frekventovaných komunikací procházejících spádovou oblastí školy je značně nevýhodná pro rozšíření přepravy na jízdním kole.

Stejně tak jsou tyto hlavní silnice potenciální hrozbou pro děti přepravující se do a ze školy. Tento faktor je dále umocněn vysokou rychlostí aut projíždějících kolem školy. Špatnou bezpečnost ještě násobí zvýšená frekvence aut před vchodem do školy, způsobená vyšším podílem žáků přepravovaných do školy autem.

5.1.7 Základní škola Komenského

Spádová oblast ZŠ Komenského zabírá téměř celé centrum města Olomouce. (viz. příloha 3) I když se jedná o poměrně malou spádovou oblast s docházkovým časem do 15 minut, převažuje u žáků přeprava do školy složkami olomoucké MHD.

Přepravu do školy autobusem volí v letních i zimních měsících 23,5 % žáků 6. tříd a 32 % žáků 9. tříd. Tramvají se do školy přepravuje v letních měsících 29,4 % žáků 6. a 24 % žáků 9. tříd a v zimních měsících 35,3 % žáků 6. a 32 % žáků 9. tříd. Kombinaci těchto dvou dopravních prostředků MHD využívá stabilně po celý rok 5,9 % žáků 6. a 20 % žáků 9. tříd. Po celý rok vozí rodiče autem 11,8 % žáků 6. a 4 % žáků 9. tříd. Zbývající žáci chodí do školy pěšky. V závislosti

na ročním období se chůze na celkové přepravě do školy podílí pouze 24–29 % u žáků 6. a 12–20 % u žáků 9. tříd.

Tento relativně nízký podíl chůze a poměrně vysoký podíl MHD na přepravě žáků do školy je způsoben vysokou frekvencí spojů autobusových (11, 14, 16, 17, 18, 20, 22, 27, 29) a tramvajových (2, 4, 6) linek se zastávkami autobusu s docházkovým časem 5 minut, resp. tramvaje v těsné blízkosti školy (zastávka Prior/Koruna). Na těchto zastávkách zastavují tramvaje jedoucí z hlavního vlakového nádraží, resp. Hodolan, Nové Ulice a Neředína, tedy ze všech částí Olomouce, kam je zavedena tramvajová doprava. Na zastávce Náměstí Hrdinů zastavují také regionální autobusové linky Veolia Transport Morava a.s. Při použití automobilu se lze jednoduše přepravit ke škole přilehlými ulicemi navazujícími na hlavní ulice Studentskou/Dobrovského, resp. Na Střelnici. Znevýhodněna je zde pouze doprava na jízdním kole, a to z důvodu chybějící úschovny kol ve škole a vysokou frekvencí dopravy v okolí školy.

Právě velký provoz v okolí školy, v kombinaci s průjezdem tramvají v její těsné blízkosti či parkující auta před školou, jsou největšími hrozbami pro žáky při cestě do a ze školy. V této souvislosti ředitel školy v rozhovoru upozornil na chybějící přechod pro chodce před školou.

5.1.8 Základní škola Nedvědova

ZŠ Nedvědova patří ke čtveřici škol položeným nedaleko sebe, jejichž spádové oblasti si rozdělují sídliště na Nové Ulici, Povelu a Nových Sadech. Spádová oblast ZŠ Nedvědova není spojitá. (viz. příloha 3) Do školy dojíždějí také žáci ze sídliště na Novém Světě.

Právě dojíždka žáků z Nového Světa zvyšuje podíl žáků přepravujících se do školy autobusem či autem s rodiči. Autobus k přepravě do školy využívá 32 % žáků 6. tříd po celý rok a 16 % žáků v letních a 21 % žáků 9. tříd v zimních měsících. Autem vozí do školy rodiče 14 % žáků 6. tříd v letních a 23 % žáků v zimních měsících, u žáků 9. tříd je pak podíl nižší a to 5,3 % v letních a 10,5 % v zimních měsících. Pouze výjimečně se objevuje kombinovaný druh dopravy u dotázaných žáků 6. tříd a přeprava tramvají mezi žáky 9. tříd. Protože je spádová oblast školy relativně malá, lze předpokládat, že právě z ní se přepravují zbylí dotázaní žáci, protože jako způsob přepravy zvolili pěší dopravu. Mezi žáky 6. tříd se jedná o 50 % v letních a 41 % v zimních měsících, resp. o 74 % žáků v letních a 63 % žáků 9. tříd v zimních měsících.

Jak již bylo zmíněno, spádová oblast ZŠ Nedvědova je relativně malá a docházkový čas, vyjma části spádové oblasti na Novém Světě, je do 10 minut. Část žáků dojíždějících ze sídliště na Novém Světě může využívat k přepravě do školy autobusových linek s jedním přestupem s následným výstupem na zastávkách Hotelový dům, Zenit či Povel, škola s docházkovým

časem 5–7 minut. Tyto zastávky jsou obsluhovány linkami 10, 12, 16, 17, 19, 26 a 27. V docházkovém čase 4 minuty od školy se nachází také tramvajová zastávka Fakultní nemocnice (linky 1, 4 a 6). Jistý potenciál pro část žáků dojíždějících z Nového Světa má přeprava na jízdním kole s časem přepravy 13 minut. Překážkou není vzdálenost, která je 2,5 km (zastávka Přichystalova, ZŠ Nedvědova), jako spíše překonávání frekventovaných ulic Rooseveltova, Zikova a Schweitzerova.

Škola se nalézá v sídlištní zástavbě, proto pro žáky docházející z tohoto okolí nehrozí téměř žádné nebezpečí, pomineme-li provoz aut, kterými je část žáků do školy přepravována. Největší riziko nastává u žáků, kteří při cestě do a ze školy musí překonávat čtyřproudou komunikaci I/35 či ulici Schweitzerovu. Právě komunikace I/35 je hlavní překážkou pro žáky dopravující se do školy přes tuto komunikaci. Tato situace je zapříčiněna chybějícím přechodem pro chodce, resp. dlouhým úsekem mezi nejbližšími přechody, či jinou alternativní náhradou (podchod, nadchod).

5.1.9 Základní škola Nemilany

ZŠ Nemilany se nachází v okrajové části Olomouce. Do její spádové oblasti patří městské části Nemilany, Slavonín a Nedvězí, které je odděleno nezastavěnou plochou. Právě nespojitost území, ale také protáhlý tvar spádové oblasti (viz. příloha 3) ovlivňují způsob přepravy žáků do školy.

Část žáků 6. i 9. ročníku ZŠ Nemilany se v letních měsících přepravuje do školy na jízdním kole. To je dáno právě protáhlou spádovou oblastí, kdy docházkový čas z opačného konce spádového území než se nachází škola, je okolo 35 minut, ale také relativně malým provozem v této okrajové části města. Při použití kola se přepravní čas do školy zkrátí na 14 minut. Na kole jezdí do školy v letních měsících 26,3 % žáků 6. a 21,7 % žáků 9. ročníku. V zimních měsících tento druh dopravy žáci nevyužívají a nahrazují ho pěší dopravou a autobusovou dopravou. Pěšky chodí do školy v letních měsících 52,6 % žáků, v zimních 57,9 % žáků 6. ročníku. U žáků 9. ročníku je podíl o něco nižší než u žáků 6. ročníku. Pěší dopravou se přepravuje 34,8 % žáků v letních a 47,8 % žáků v zimních měsících. Zbytek žáků se přepravuje do školy autobusovou dopravou. Lze předpokládat, že se jedná o žáky z Nedvězí a z relativně vzdáleného Slavonína. Mezi žáky 6. ročníku jich je 21,1 % v letních a 42,1 % v zimních měsících. Z žáků 9. ročníku se jedná o 43,5 % v letních a 47,8 % v zimních měsících. Přeprava žáků do školy autem byla u respondentů zastoupena v zanedbatelném množství.

Z důvodu relativně vysokého docházkového času ze spádové oblasti je důležitá dopravní obslužnost školy autobusem MHD linky č. 17, který projíždí skrz celé spádové území přes Slavonín až na konečnou zastávku v Nemilanech. Část žáků dojíždějících z Nedvězí autobusy přepravce Veolia Transport Morava a.s. linky č. 728 musí přestupovat na autobus MHD linky č. 17 na zastávce Slavonín, křižovatka. Část žáků dojíždějících také z obcí v okolí Olomouce (Kožušany, Blatec aj.) využívají k přepravě do školy vlak ČD se zastávkou v Nemilanech, ze které žáci pokračují do školy pěšky. Přepravu žáků z Nedvězí automobily usnadňuje komunikace spojující Nedvězí a Nemilany. Při použití této komunikace je čas dojížděky z Nedvězí přibližně 5 minut, oproti 22 minutám při použití autobusu. Čas dojížděky z Nedvězí na kole je okolo 16 minut.

I přesto, že se jedná o okrajovou část města Olomouce, ve které je relativně nízký provoz, je v téměř celé spádové oblasti ZŠ Nemilany vybudován větší počet zpomalovacích prahů a omezená rychlost na 30 km/h. Tímto se riziko ohrožení žáků, přepravujících se do školy, z hlediska bezpečnosti výrazně snižuje. Ředitelka školy při rozhovoru uvedla jako překážku při přepravě žáků do školy špatné načasování spojů MHD linky č. 17⁸.

5.1.10 Základní škola Rožňavská

Spádová oblast ZŠ Rožňavská je relativně malá a zabírá pouze sídliště v blízkém okolí školy. (viz. příloha 3) Druhá část spádové oblasti zabírá sídliště na Novém Světě. Z tohoto důvodu žáci nejčastěji uváděli pěší chůzi jako preferovaný způsob přepravy do školy v letních i zimních měsících.

V 6. třídách uvedlo pěší chůzi jako nejpoužívanější druh přepravy do školy 96,2 % žáků, v letních a 92,3 % žáků v zimních měsících. U žáků 9. tříd je podíl o něco nižší, ale stále výrazně vystupuje nad ostatní druhy přepravy. Pěšky chodí do školy 83,3 % žáků v letních a 80 % žáků v zimních měsících. V 9. třídách se přepravuje do školy autobusem v letních měsících 10 % žáků, v zimních 13,3 % žáků, procento žáků přepravujících se do školy autobusem v zimních měsících narostlo na úkor pěší dopravy z důvodu zhoršených povětrnostních podmínek. Zbytek dotázaných žáků 6. i 9. tříd se přepravuje do školy autem či kombinovaným druhem dopravy. Jedná se však pouze o minimální množství.

Docházkový čas ze spádové oblasti kolem školy se pohybuje do 10 minut. Část žáků dojíždějících autobusem může využívat autobusy MHD linky 10, 14, 16, 17, 23, 27 a 29 se

⁸ Začátek vyučování je v 7.45 a autobus přijíždí v 7.02 nebo v 7.32. Žáci jsou ve škole buď velmi brzo, nebo pozdě a mají málo času na přípravu do výuky.

zastávkami vzdálenými 5–8 minut pěšky od školy, přičemž část žáků dojíždějících ze sídliště na Novém Světě musí jednou přestoupit na zastávce U Teplárny nebo Tržnice. Převážná doba se v tomto případě pohybuje okolo 20 minut. Z pohledu IAD je dostupnost školy poměrně dobrá, díky postavení školy mezi hlavními ulicemi Slavonínská, Střední novosadská, Schweitzerova a Žikova.

Jelikož školu navštěvují především žáci z přilehlého sídliště, může pro ně být nebezpečím pouze provoz na místních komunikacích. Pro část žáků je hrozbou pouze přecházení již zmíněných hlavních komunikací při přepravě do školy.

5.1.11 Základní škola Stupkova

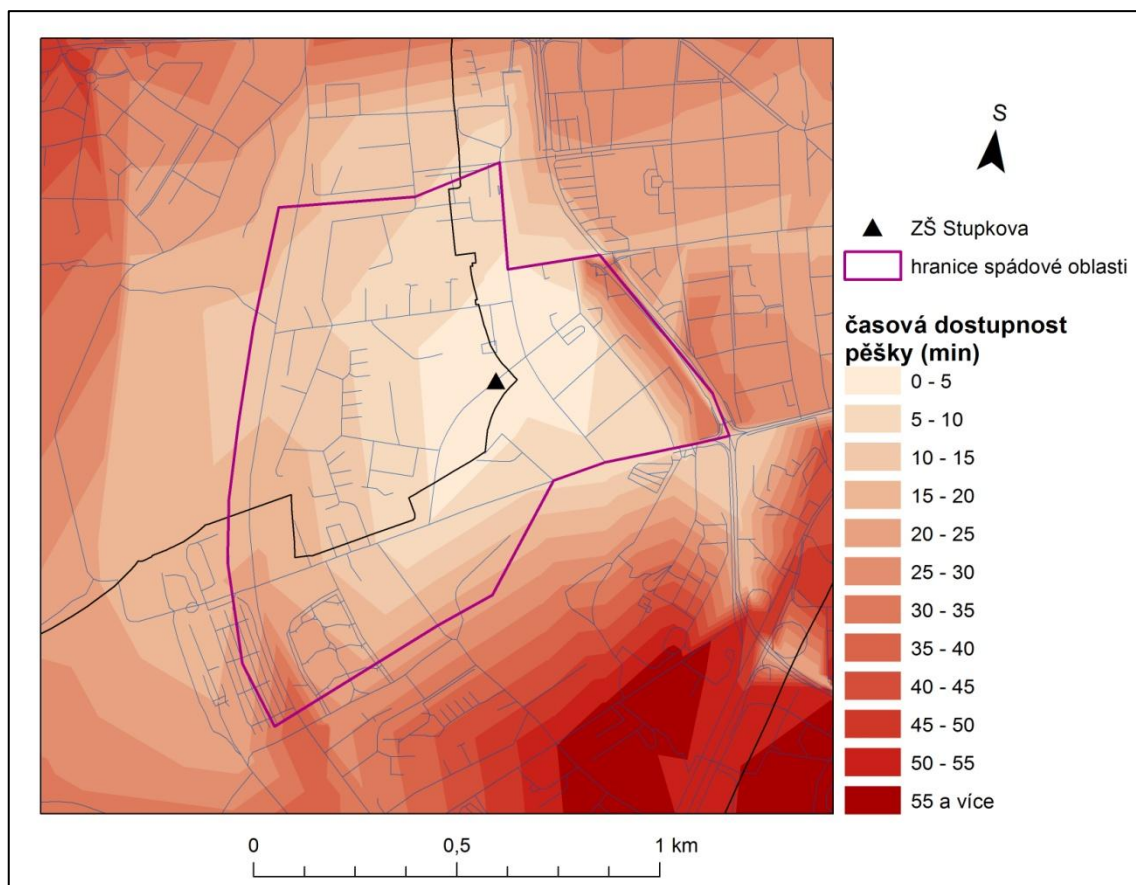
Spádová oblast ZŠ Stupkova zabírá část sídliště v městské části Nová Ulice, jehož součástí je i sídliště Tabulový vrch, a část sídliště v Neředíně. I když se jedná mezi olomouckými základními školami o školu se středně velkou spádovou oblastí (viz. příloha 3) s docházkovým časem z okrajových částí spádové oblasti 15 minut (viz. Obr. 9), má výrazný podíl na přepravě žáků do školy autobusová doprava. To může být způsobeno tím, že spoje autobusu linky 16, se zastávkou v těsné blízkosti školy, obsluhující velkou část její spádové oblasti, jezdí v pravidelných intervalech po 10 minutách.

Právě autobus volí pro přepravu do školy v letních měsících 35 % žáků 6. tříd a 33,3 % žáků 9. tříd, v zimních měsících 30 % žáků 6. tříd a 26,7 % žáků 9. tříd. Pěšky chodí do školy po celý rok 35 % žáků 6. tříd a 60 % žáků 9. tříd. Poměrně hodně respondentů 6. tříd vozí do školy rodiče autem. Jedná se o 20 % žáků v letních a 25 % žáků v zimních měsících. U žáků 9. tříd je podíl minimální. Část žáků 6. tříd (10 %) využívá k přepravě do školy kombinovaný druh dopravy po celý rok. Z žáků 9. tříd se jedná o 7 % pouze v zimních měsících.

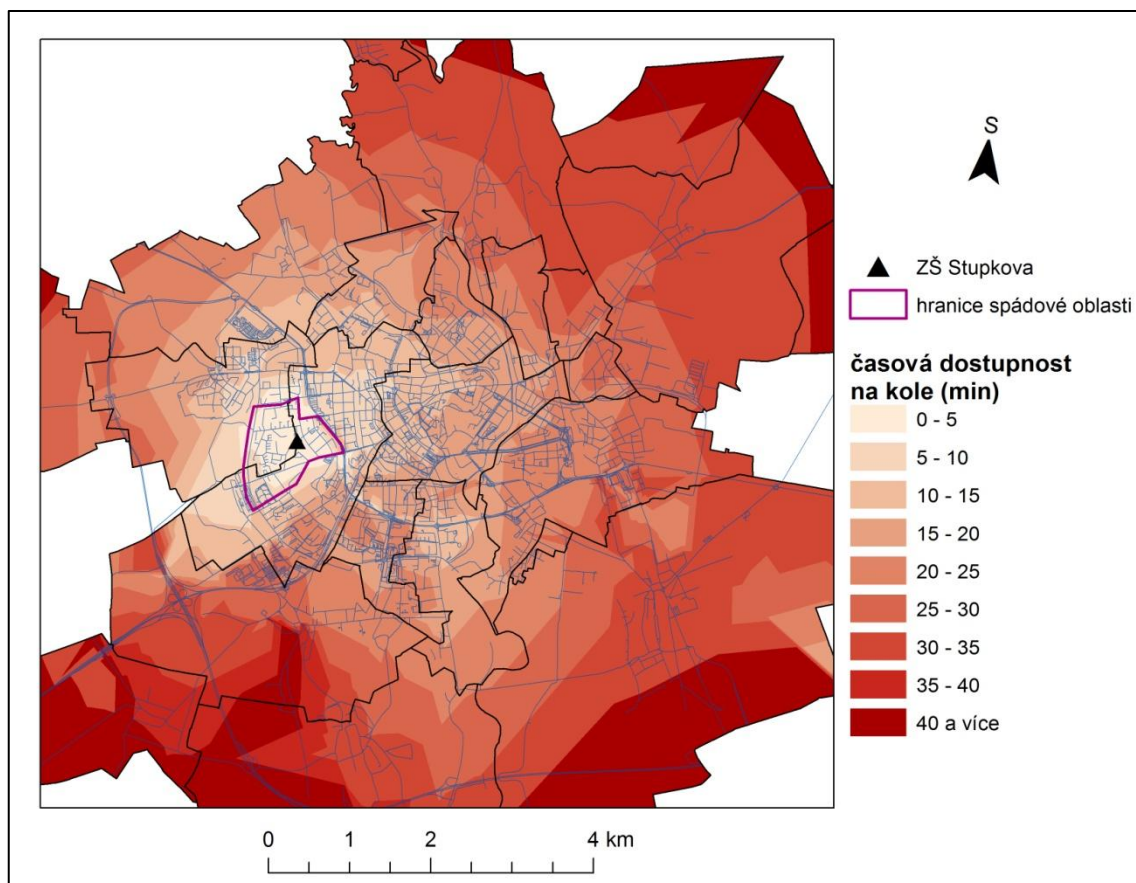
Kromě již zmíněné autobusové linky 16 je škola obsloužena také linkami 10 a 19. Relativně velký potenciál pro žáky ze spádové oblasti školy by měla doprava na železnici s časem přepravy okolo 5 minut. (viz. Obr. 10) Ovšem tento druh dopravy jim zakazuje školní řád. Škola se nalézá na ulici Stupkova s napojením přes ulici Hněvotínská na silnici první třídy č. 35. Tento fakt je důsledkem dosažitelnosti školy automobilem do 10 minut z téměř celého města. (viz. Obr. 11)

Ulice Stupkova je hlavní hrozbou pro žáky přepravující se do školy. To je dáno špatným výhledem přes auta zaparkovaná podél krajnice a velkým pohybem aut, způsobeným zvýšenou přepravou žáků do školy automobily. Dalším faktorem zvyšujícím nebezpečí při přepravě žáků

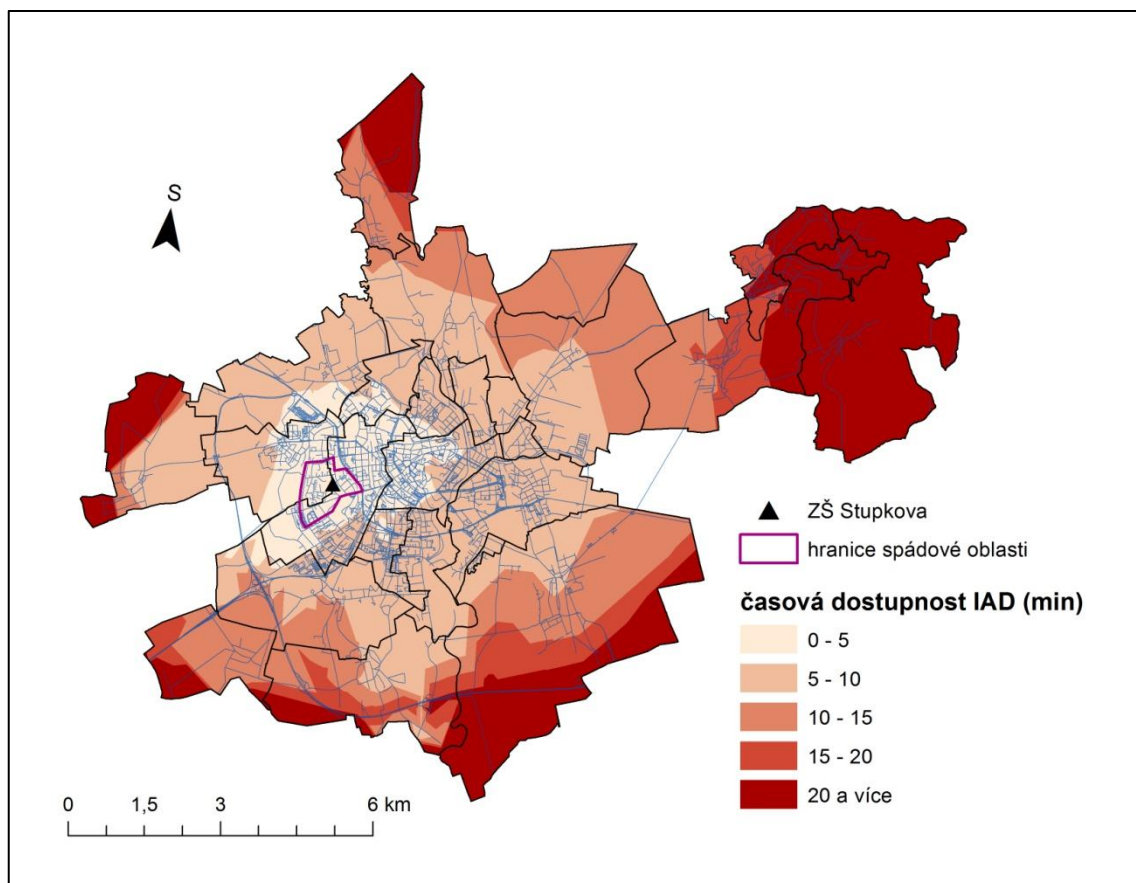
do školy je vysoká rychlost projíždějících aut na komunikacích v okolí školy a větší vzdálenost přechodu pro chodce od vchodu do školy.

Obr. 9 Časová dostupnost ZŠ Stupkova pěší dopravou (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Obr. 10 Časová dostupnost ZŠ Stupkova na jízdním kole (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Obr. 11 Časová dostupnost ZŠ Stupkova IAD (mapový podklad: GEOFABRIK, 2012; vlastní zpracování v ArcGIS 10)

5.1.12 Základní škola Svatoplukova

ZŠ Svatoplukova je spádovou školou okrajové části Olomouce, Řepčín a Hejčín, a protože její spádová oblast patří ke středně velkým v Olomouci (viz. příloha 3), dochází do školy relativně dost žáků pěšky. V 6. ročníku pěší chůzí zvolilo k přepravě do školy 75 % žáků v letních a 69 % žáků v zimních měsících. V 9. ročníku pak 64 % v letních a 73 % v zimních měsících. Zbýlých 25 % žáků 6. ročníku a 27 % žáků 9. ročníku se do školy přepravuje autobusem po celý rok. U žáků 6. ročníku se v zimních měsících objevuje také, ale pouze v malé míře, přeprava autem.

Výrazný potenciál má pro žáky přeprava na jízdním kole, protože frekvence dopravy v okolí školy, resp. ve spádové oblasti školy je relativně malá. Hlavní překážkou při zvolení tohoto druhu dopravy zůstává překonání hlavní komunikace č. 635 a železničního přejezdu nedaleko školy. Přepravu na jízdním kole zvolilo v letních měsících 9,1 % žáků 9. ročníku.

Dostupnost školy ze spádového území je do 15 minut pěšky, při použití jízdního kola je přepravní čas 5 minut. Část žáků, kteří do školy jezdí autobusem, využívá autobusy MHD linek 10, 12 a 20 se zastávkou v těsné blízkosti školy a linku 18 se zastávkou s docházkovým časem 2 minuty od školy. Podél školy vede silnice č. 635 rozdvíhající se na ulice Křelovská a Řepčinská, které jsou hlavními komunikacemi spojující obce severozápadně od města s Olomoucí.

Z hlediska bezpečnosti se škola nenachází na příliš dopravně využívaném místě. Jedinou hrozbou pro žáky je silnice č. 635, která vede podél školy a provoz na místních komunikacích.

5.1.13 Základní škola Tererovo náměstí

ZŠ Tererovo náměstí má nespojitou spádovou oblast. Svojí spádovou oblastí zabírá sídliště v okolí školy a rezidentní zástavbu v Neředíně. Druhá, odloučená část školského obvodu zabírá část městskou část Topolany. (viz. příloha 3)

Jelikož školu navštěvují převážně žáci z přilehlého sídliště školy, je podíl žáků chodících do školy pěšky nejvyšší. Tento druh dopravy zvolilo 52 % žáků 6. tříd v letních a 44 % žáků 6. tříd v zimních měsících. Podíl žáků chodících do školy pěšky se s ročním obdobím nemění a představuje 77 %. Na způsobu přepravy se podílí zvýšenou mírou také autobusová doprava. Tímto způsobem se přepravuje do školy část žáků z Topolan. Autobusem jezdí do školy 20 % žáků 6. tříd v letních a 24 % žáků 6. tříd v zimních měsících. Zřejmě díky spojení školy s rezidentní zástavbou v Neředíně tramvajovou dopravou volí část žáků tento způsob přepravy po celý rok. Jedná se o 8 % žáků 6. tříd a 15,4 % žáků 9. tříd. Část žáků volí jako způsob přepravy do školy také kombinaci dvou možných prostředků MHD. Podíl žáků, kteří se takto přepravují do školy je u žáků 6. i 9. tříd 8 % po celý rok. Zbytek dotázaných žáků 6. tříd vozí do školy rodiče autem (8 % v letních a 16 % v zimních měsících). Mezi respondenty 6. tříd se objevil také druh přepravy na jízdním kole, zvolili tak 4 % v letních měsících.

Docházkový čas školy se pohybuje okolo 20 minut ze vzdálenější části Neředína. Proto, jak již bylo zmíněno, část žáků využívá služeb tramvajové dopravy (linky 2 a 7) se zastávkou do 4 minut chůze od školy. Žáci dojíždějící z Topolan, ale také z jiných městských částí Olomouce než kam sahá spádová oblast školy, mohou dojíždět také autobusy MHD linek 10, 12, 21, 26 a 27, s docházkovým časem zastávek do 5 minut od školy. Čas přepravy žáků z Topolan autobusem je 9 minut. Dobrou dopravní dostupnost automobily zajišťuje poloha školy k silnici č. 448⁹ a I/35. Velký potenciál má také přeprava na jízdním kole v rámci spádového území s

⁹ Komunikace spojující Topolany a město Olomouc.

přepravní dobou do 7 minut. Pro žáky z Topolan není překážkou vzdálenost, která je 4,8 km (zastávka Topolany, ZŠ Tererovo náměstí) s přepravní dobou 25 minut, ale komunikace č. 448 bez existence cyklostezky.

Právě komunikace č. 448 je hrozbou, pro žáky, kteří ji při své cestě do školy překonávají. Jinak žákům nehrozí výrazné nebezpečí, což je dáno také tím, že před vchodem do školy nevede žádná komunikace. Ohrožení mohou být žáci pouze auty při přecházení komunikací místního významu, které jsou součástí sídliště.

5.1.14 Základní škola tř. Spojenců

Spádová oblast ZŠ tř. Spojenců zabírá část městských částí Olomouc-město a Nová Ulice. Způsob dopravy však ovlivňuje vyšší podíl studentů dojíždějících i z jiných městských částí z důvodu, že je na škole rozšířená výuka se zaměřením na hokej. Proto ve způsobu přepravy do školy dominuje doprava MHD a autem.

Autobusem jezdí do školy 39,3 % žáků 6. a 16,7 % žáků 9. tříd celý rok. Tramvají pak jezdí 3,6 % žáků 6. tříd v letních a 7,1 % žáků 6. tříd v zimních měsících a 22,2 % žáků 9. tříd celý rok. Kombinací těchto dvou dopravních prostředků MHD jezdí do školy stabilně celý rok 3,6 % žáků 6. tříd a 33,3 % žáků 9. tříd. Výrazný je také podíl žáků, které vozí do školy rodiče autem. Takto jezdí do školy 17,9 % žáků 6. tříd v letních a 21,4 % v zimních měsících a stabilně po celý rok 11,1 % žáků 9. tříd. Zbývající respondenti chodí do školy pěšky. Jedná se tedy o 35,7 % žáků 6. tříd v letních a 28,6 % žáků 6. tříd v zimních měsících. Podíl žáků 9. tříd, kteří chodí do školy pěšky je ještě nižší, jedná se pouze o 16,7 % žáků.

Jelikož se škola nalézá v blízkosti náměstí Národních hrdinů, které lze považovat za významný uzel MHD¹⁰, má škola relativně dobrou dopravní obslužnost MHD a využívají ji také žáci, kteří bydlí v okolí zastávky Tržnice, právě díky vysoké frekvenci spojů, přičemž docházkový čas z Tržnice je přibližně 17 minut. Výrazný potenciál má cyklistická doprava díky cyklistické stezce vedoucí skrz Čechovy a Smetanovy sady, resp. skrz celou spádovou oblast. Přepravní čas je v případě použití jízdního kola do 6 minut.

Z pohledu bezpečnosti se škola nalézá v síti jednosměrných ulic, což zmírňuje riziko při přepravě do školy. Hrozbou jsou však auta zaparkovaná podél krajnice před školou. Tvoří jistou bariéru, která způsobuje špatný výhled při přecházení a to, i když se přímo před vchodem do

¹⁰ Na Náměstí Hrdinů zastavují tramvajové linky 2, 4, 6 a 7 a autobusové linky 11, 14, 16, 17, 18, 20, 22, 27 a 29.

školy nachází přechod pro chodce. Jisté nebezpečí nastává také při přecházení frekventovaných ulic Palackého a Hynaisova nedaleko školy.

5.1.15 Základní škola Zeyerova

ZŠ Zeyerova svým nespojitým spádovým územím zabírá sídliště poblíž hlavního vlakového nádraží na přilehlých ulicích Masarykovy třídy a tř. Kosmonautů, ale i sídliště na Černé cestě a odloučenou část spádového území, sídliště na Novém Světě. (viz. příloha 3) Do školy dojíždí asi 40 % žáků z obcí v okolí Olomouce, což je stejně jako u ZŠ Hálkova způsobené vyhlášenou prestiží školy. Tento fakt se promítá do způsobu přepravy žáků do školy zvýšeným podílem autobusové dopravy. To je názorné především u žáků 9. ročníku, kdy se do školy přepravuje v letních i zimních měsících 60 % žáků a zbylých 40 % chodí do školy pěšky. Mezi žáky 6. tříd jsou i tací, které vozí do školy rodiče autem. Jedná se o 11,8 % žáků v letních a 17,6 % žáků v zimních měsících. Autobusovou dopravu (23,5 % žáků) a tramvajovou dopravu (11,8 % žáků) volí žáci 6. tříd stejným podílem po celý rok. Zbylí žáci 6. tříd chodí do školy pěšky, tedy 52,9 % žáků v letních a 47,1 % žáků v zimních měsících.

Díky nedalekému postavení školy od vlakového nádraží, na kterém zastavují všechny linky tramvaje, ale i velké množství autobusových linek (č. 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 23, 25 a 26), s docházkovým časem zastávek od školy 5–7 minut, má škola dobrou dopravní obslužnost MHD. Toto blízké postavení školy od vlakového nádraží je výhodné pro část žáků dojíždějících vlakem z obcí v okolí města, ale i pro ty co dojíždějí autobusy přepravce Veolia Transport Morava a.s. na autobusové nádraží, ze kterého vede přímé spojení tramvajovou i autobusovou dopravou na hlavní nádraží. Žáci, dojíždějící autobusem ze sídliště na Novém Světě, mohou využít přímé autobusové linky č. 13 s výstupem na zastávce Vejdovského, vzdálenou 8 minut chůze od školy, a přepravní dobou 7 minut. Pro ostatní žáky, kteří chodí do školy pěšky, je škola v docházkovém čase do 15 minut ze spádové oblasti. Cyklostezka vedoucí podél Moravy s napojením na cyklostezku na tř. Kosmonautů umožňuje žákům relativně bezpečnou přepravu do školy na jízdním kole. Z pohledu dopravní dostupnosti automobily je škola poměrně dobře dostupná. Především díky tomu, že nedaleko školy procházejí ulice Masarykova třída a tř. Kosmonautů, jakožto důležité dopravní tepny vedoucí od vlakového nádraží do centra města s napojením přes ulici Jeremenkovu na frekventovanou komunikaci I/35.

Právě frekventované ulice Masarykova třída a tř. Kosmonautů jsou možnou hrozbou pro žáky. Většina žáků totiž při přepravě do školy tyto dvě komunikace musí přecházet. Jisté nebezpečí nastává také při přecházení ulice Zeyerova před školou z důvodu většího množství aut parkujících podél krajnice, bránící ve výhledu při přecházení, častokrát i zabraňující

samotnému přecházení silnice. Pro zvýšení bezpečnosti byla v roce 2009 tato ulice změněna na ulici s jednosměrným provozem.

5.2 Základní školy Olomouc bez provedení dotazníkového šetření

Na zbylých základních školách, Helsinská, Holice, Mozartova a Řezníčkova, nebylo umožněno výzkum uskutečnit. Proto u těchto škol proběhla pouze analýza dopravní dostupnosti a bezpečnosti přepravy žáků.

5.2.1 Základní škola Helsinská

Spádová oblast školy se rozléhá pouze na sídlišti v nejbližším okolí školy, s odloučenou částí spádové oblasti (viz. příloha 3) s docházkovým časem do 13 minut pěšky. Dopravní obslužnost školy je zajištěna autobusovou dopravou (linky č. 12 a 26) a tramvajovou dopravou (linky č. 2 a 7), se zastávkami vzdálenými 3–7 minut chůze od školy. Škola se nachází v blízkosti ulic tř. Míru a Pražská, čímž má zabezpečenou poměrně dobrou dopravní dostupnost IAD. Ale právě přecházení čtyřproudé komunikace Pražská po přechodu bez světelné signalizace, při přepravě ze zastávky Erenburgova, je nejnebezpečnějším místem při přepravě žáků do školy.

5.2.2 Základní škola Holice

Největší část spádové oblasti ZŠ Holice se nachází v okolí školy. Škola má však další tři menší oddělené části spádové oblasti (viz. příloha 3) – na ulici Šlechtitelů, v Hodolanech a na Novém Světě. Docházkový čas ze spádové oblasti v okolí školy, resp. z obydlené části Holice je přibližně do 20 minut. Škola je však zajištěna spoji autobusů MHD linek 19 a 23 se zastávkami vzdálenými asi 3 minuty chůze od školy. Tento druh dopravy je důležitý především pro část žáků dojíždějících z již zmíněných oddělených částí spádové oblasti. Škola se nachází v klidnější části Holice. Proto má přeprava na jízdním kole výrazný potenciál. Přepravní doba při použití jízdního kola je přepravní čas ze spádové oblasti v Holice asi 6 minut, pro žáky z Nového Světa (ze zastávky Přichystalova) 15 minut po méně dopravně exponované ulici Holická. Z důvodu bezpečnosti je silnice před školou jednosměrná s přechodem vystavěným jako zpomalovací práh. Škola byť neleží přímo u hlavní komunikace má poměrně dobrou dopravní dostupnost IAD díky přímému napojení na komunikaci I/55, jakožto hlavní komunikaci spojující Olomouc a Přerov.

5.2.3 Základní škola Mozartova

Spádová oblast ZŠ Mozartova se nachází na okraji centra města a zabírá území v okolí školy. (viz. příloha 3) Docházkový čas z nejvzdálenějšího místa spádové oblasti je přibližně 10 minut. Z pohledu dopravní obslužnosti je škola obsloužena autobusy MHD (linky č. 12, 19, 21 a 26) se zastávkou Dvořákova v těsné blízkosti školy. Poměrně dobrá je také dopravní dostupnost IAD díky přímému napojení přes ulici Štítného na komunikaci I/35. Překonávání této frekventované čtyřproudé komunikace, která by se dala považovat za hlavní překážku a rizikové místo při přepravě žáků do školy, je zajištěno podchodem s vyústěním přímo u školy. Žáci tedy mohou být ohroženi pouze na silnicích místního významu v okolí školy. Pro zvýšení bezpečnosti je ulice před vchodem do školy vedená jako jednosměrná se zákazem stání před budovou školy.

5.2.4 Základní škola Řezníčkova

ZŠ Řezníčkova se nachází v Hodolanech v okrajové části města a její spádová oblast zabírá obydlenou část Hodolan v okolí ulice Hodolanská. (viz. příloha 3) Jelikož škola leží relativně v centru svého spádového území, tak docházkový čas z celého spádového území je maximálně 11 minut. Čas potřebný pro dosažení školy na jízdním kole je do 4 minut, ovšem překážkou při tomto způsobu dopravy je překonávání hlavní silnice č. 46. Tato komunikace se napojuje na komunikace I/55 a I/35, resp. pokračuje jako čtyřproudá komunikace I/46 a I/35 a zjišťuje relativně dobrou dopravní dostupnost IAD. Jelikož tato frekventovaná komunikace prochází v těsné blízkosti školy, je hrozbou pro žáky nucené ji přecházet. Dopravní obslužnost školy je zajištěna tramvajovou dopravou linky č. 4 se zastávkou Hodolanská v těsné blízkosti školy. Tato linka jezdí v pracovní dny v pravidelných intervalech po 12 minutách.

5.3 Shrnutí analýzy

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že téměř polovina žáků při své cestě do školy preferuje chůzi. (viz. Obr. 12) Tento fakt je dán především tím, že velká část žáků (1/3 respondentů) navštěvuje školy tzv. sídlištního typu s relativně malou a kompaktní spádovou oblastí, kde se docházkový čas pohybuje v průměru mezi 10 a 15 minutami. Chůzi však preferují i žáci škol tzv. přechodného typu a škol řídce osídlených okrajových částí města, kteří bydlí v části spádového území, v níž se nalézá sama škola (např. sídliště Lazce a ZŠ Demlova, resp. Svatý Kopeček a ZŠ Dvorského). Příkladem typické školy s preferencí pěší dopravy je ZŠ Rožňavská, kde se tímto způsobem přepravuje v zimních i letních měsících více jak 90 % žáků

6., resp. více jak 80 % žáků 9. tříd. Tento fakt je dán především malým spádovým územím školy. Naopak nejméně chodí do školy pěšky žáci škol, které mají nespojité spádové území. Jedná se především o spádové oblasti škol v řidčeji obydlených okrajových částech města, které přímo nesousedí se samotnou školou. Právě žáci těchto škol logicky nejčastěji využívají služeb hromadné autobusové dopravy. Takovými typickými školami jsou např. ZŠ Dvorského či ZŠ Gorkého, resp. žáci dopravující se do školy z oblastí Lošov, Radíkov, Droždín, resp. Týneček.

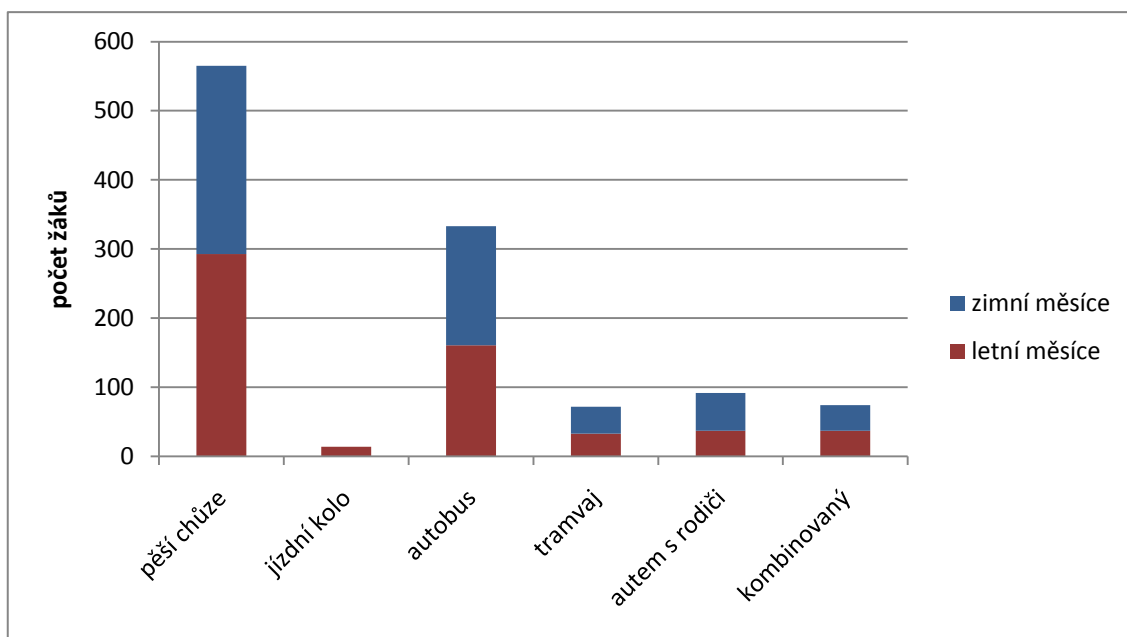
Autobus tak je po chůzi hned druhým nejčastějším dopravním prostředkem, který využívají žáci při cestě do škol. Autobus využívá přibližně čtvrtina žáků 6. ročníků (viz. příloha 5–7) a třetina žáků 9. ročníků (viz. příloha 8–9), a to jak v letních, tak zimních měsících. Řada linek olomoucké MHD má pro potřeby škol upravené jízdní řády, tak aby byla zajištěna doprava žáků do škol i z nejvzdálenějších částí spádových oblastí. Příkladem může být linka č. 11 zajišťující v ranních hodinách do Droždína apod. Obecně však platí, že nejlepší dopravní dostupnost složkami MHD mají školy v centru města, kde žáci pro přepravu do školy využívají hromadnou dopravu i na velmi krátké vzdálenosti (např. Tržnice-Náměstí Hrdinů). Díky relativně dobře propracované síti linek MHD a charakteru spádových oblastí škol není přeprava žáků do škol pomocí MHD nikterak komplikovaná a většina z žáků nemusí při své cestě ani jednou přesehat¹¹.

Pouze minimum dotazovaných žáků uvedlo, že se do školy přepravují na jízdním kole, tramvaji, autem s rodiči nebo za pomoci více druhů dopravy. Rozdíl ve způsobu přepravy, i když není nijak velký, lze hledat při porovnání odpovědí na způsob přepravy v letních a zimních měsících. (Obr. 13) Podíl žáků chodících do školy pěšky se v zimních měsících snížil, způsob přepravy na jízdním kole úplně vymizel. Na úkor těchto dvou způsobů přepravy narostl podíl u ostatních druhů dopravy v zimních měsících oproti letním. Tato změna je dána především zhoršenými povětrnostními podmínkami v zimních měsících.

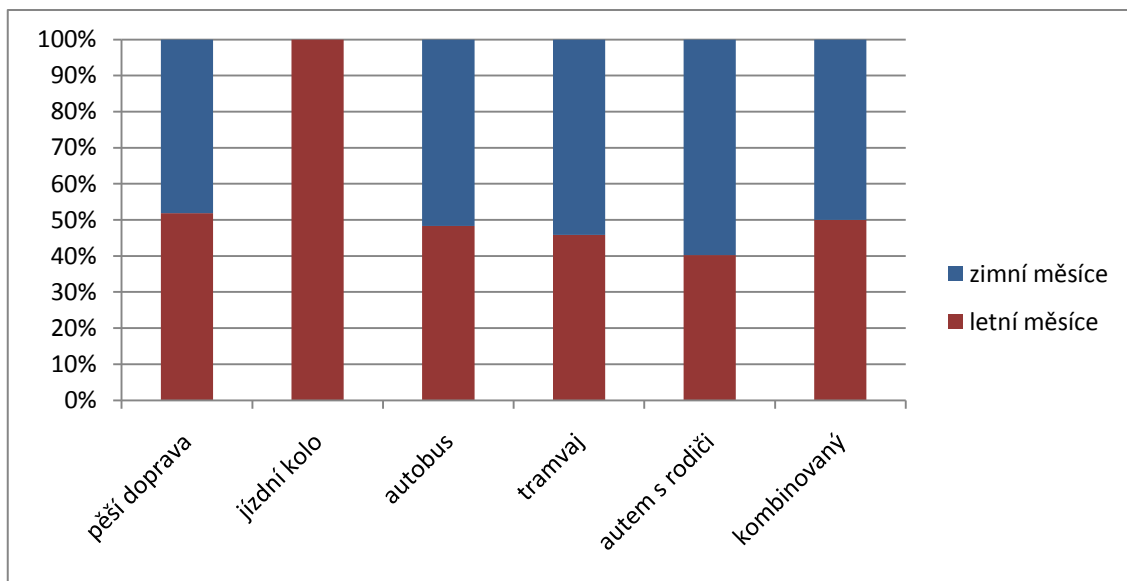
V rámci dotazování žáků na vnímání překážek při cestě do školy uváděla obecně více překážek skupina žáků 6. tříd než žáci 9. ročníků. Tento fakt je dán věkovým rozestupem mezi oběma skupinami žáků. Žáci nejčastěji uváděli jako překážku dlouhou čekací dobu na přechodech pro chodce se světelnou signalizací, přecházení frekventované komunikace či vysokou rychlost projíždějících aut. Z vlastního pozorování však vyplynulo, že mezi největší potenciální překážky při přepravě dětí do školy jsou auta stojící podél krajnice na silnici před školou, která tvoří bariéru a zhoršují tak výhled při přecházení silnice. Mezi další nebezpečné faktory patří také nerespektování nejvyšší povolené rychlosti řidiči aut na silnicích v blízkosti

¹¹ V rámci šetření byly zjištěny max. 2 nutné přestupy.

škol nebo chybějící přechody na relativně frekventovaných komunikacích. Z hlediska budoucího vývoje se mohou stát určitým nebezpečným faktorem i automobily rodičů dopravujících své děti do školy. Zahraniční zkušenosti publikované např. ve sborníku Město pro pěší říkají, že podíl dětí dopravovaných do školy auty neustále roste a právě tyto automobily výrazně zvyšují intenzitu dopravy v blízkosti škol, ale také významným způsobem znehledňují dopravní situace před školami v době, kdy se zde logicky pohybuje nejvíce dětí.

Obr. 12 Způsob přepravy žáků 6. a 9. tříd v letních a zimních měsících (zdroj: vlastní šetření)

Obr. 13 Podíl jednotlivých druhů dopravy na přepravě žáků do škol v letních a zimních měsících (zdroj: vlastní šetření)

6 ZÁVĚR

V mnoha případech je rozhodujícím faktorem pro výběr základní školy vzdálenost bydlíště od školy, která ovlivňuje přepravní čas. Ten také záleží na zvoleném druhu dopravy, kdy chůze a přeprava na jízdním kole jsou vhodnější pro kratší vzdálenosti, pro delší pak IAD a přeprava MHD. Nejpoužívanější druh dopravy žáky 6. a 9. tříd na základních školách v Olomouci je chůze a přeprava autobusem. To je dáno poměrně vysokým počtem škol v Olomouci s relativně malými spádovými oblastmi, resp. krátkou přepravní vzdáleností s nízkým docházkovým časem. Důvod volby autobusové dopravy druhou velkou částí respondentů je dán poměrně dobře zabezpečenou dopravní obslužností škol na celém území města Olomouce. Právě dobrá dopravní obslužnost škol MHD stojí za zvýšenou volbou autobusu či tramvaje pro přepravu do školy i u žáků docházejících ze spádové oblasti s nižším docházkovým časem. Tento způsob volí tak i žáci z částí spádových oblastí, ve kterých je časová frekvence spojů nižší než je samotný docházkový čas školy.

V kontrastu proti sobě jsou postavené dva faktory, dopravní dostupnost IAD a bezpečnost přepravy žáků do škol. Aby měla škola lepší dopravní dostupnost IAD, měla by se nalézat poblíž významnější komunikace, která je ale na druhou stranu určitou hrozbou pro žáky. I samotná přeprava žáků do škol auty vytváří jisté nebezpečí, především kvůli zvýšenému provozu v okolí školy. Ovšem i auta stojící kolem škol vytvářejí pro žáky bariéru, kvůli které se zhoršuje bezpečnost přecházení komunikací. V posledních letech však většina základních škol v Olomouci dbá na bezpečnost svých žáků a ve spolupráci s magistrátem města se snaží v rámci mezí snižovat intenzitu dopravy v okolí školy či alespoň omezovat její negativní dopady. Jedná se například o přikázání směru jízdy, snižování nejvyšší povolené rychlosti či instalaci zákazu stání na ulicích kolem škol.

7 SUMMARY

In many cases the decisive factor of the selection of elementary school is the distance of the residence from school, which influences the transport time. It also depends on the chosen type of transportation when walking and transport on the bicycle is better for shorter distances and car and public transport for longer. The most common type of transport of pupils of 6th and 9th classes in primary schools in Olomouc is walking and bus transportation. This is due to relatively high number of schools in Olomouc with relatively low number of catchment areas; it means, short transport distance with low attendance time. The reason for choosing bus transport of other large part of respondents is caused well secured transport service of schools in all territory of the city. The good transport service of schools by public transport is the reason high choice of bus or tram for transport to school also by pupils who come from catchment areas with a lower attendance time. This type of transportation choose also the pupils from parts of catchment areas where the time frequency of connection is lower than attendance time of school.

There are two factors in contrast: transport accessibility of car and the security of transport of pupils to schools. To have a better transport accessibility for cars, school should be situated near the main road, that is, on the other hand, the threat for pupils. Even the transport of pupils by car to schools is certain risk, mainly due to increased traffic around the school. Certainly also the cars standing around schools create a barrier for pupils which causes the more dangerous crossing roads. In recent years most of primary schools in Olomouc care about safety of their pupils and try to reduce intensity of traffic around the school or at least to reduce its negative effects. For example setting the commandment of direction, reducing the speed limit or forbidding parking in the streets nearby the school.

Key words: elementary school, transport time, catchment area, transport accessibility, safety transport

8 POUŽITÉ ZDROJE

- [1] *Alternativní trendy dopravní politiky v ČR*. 1. vyd. Editor Miroslav Patrik. Brno: Český a Slovenský dopravní klub, 1997, 233 s. ISBN 80-901-3395-9.
- [2] BORUTA, Tomáš a Igor IVAN. Dopravní obslužnost hromadnou dopravou na Jesenicku. In: *Ph.D. WORKSHOP 2008 PROCEEDINGS*. Ostrava: Institute of Geonics AS CR, 2008, s. 9-14. ISBN 978-80-86407-51-7.
- [3] BRINKE, Josef. *Úvod do geografie dopravy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1999, 112 s. ISBN 80-718-4923-5.
- [4] DIGUISEPPI, C., I. ROBERTS, L. LI a D. ALLEN. Determinants of car travel on daily journeys to school: cross sectional survey of primary school children. *BMJ*. 1998-05-09, roč. 316, č. 7142, s. 1426-1428. ISSN 0959-8138. DOI: 10.1136/bmj.316.7142.1426. Dostupné z: <http://www.bmj.com/cgi/doi/10.1136/bmj.316.7142.1426>
- [5] HORŇÁK, Marcel. Dostupnosť siete diaľnic a rýchlostných ciest v SR. *HORIZONTY DOPRAVY*. 2005, s. 31-34. ISSN 1210-0978.
- [6] HOYLE, Brian a Richard KNOWLES. *Modern transport geography*. 2nd, rev. ed. New York: Wiley, c1998, 374 s. ISBN 04-719-7777-2.
- [7] HŮRSKÝ, Josef. Klasifikace měst ČSR podle polohy v dopravních sítích. In: *Sborník ČSSZ*. Praha: Academia, 1974, 101 - 107.
- [8] HŮRSKÝ, Josef. Metody oblastního členění podle dopravního spádu. *Rozpravy. Rada matematických a přírodních věd*. 1978, roč. 88, č. 6, s. 96. ISSN 0069-228x.
- [9] KIRCHHOFF, Peter. *Städtische Verkehrsplanung: Konzepte, Verfahren, Massnahmen*. 1. Aufl. Stuttgart: Teubner, 2002, 208 s. ISBN 35-190-0351-1.
- [10] KRIŽAN, František. Dostupnosť vybraných zariadení služieb na území mesta Bratislava aplikáciou miery založenej na príležitostiach. *Acta geographica Universitatis Comenianae*. 2009, č. 53.
- [11] KRIŽAN, František. Identifikácia „potravinových púští“ na území mesta Bratislava aplikáciou mier dostupnosti. *Ekonomický časopis*. 2008, roč. 56, č. 10.
- [12] KRIŽAN, František. Regionálna typizácia Bratislavy na základe dostupnosti stredných škôl. *Acta regionalia et environmentalica*. 2010, č. 2.

- [13] KRIŽAN, František. Regionálna typológia územia mesta Bratislavy na základe dostupnosti supermarketov a hypermarketov. *Geografický časopis*. 2007, roč. 59, č. 4.
- [14] KRIŽAN, František a Daniel GURŇÁK. Vybrané problémy MHD v Bratislave: percepčná analýza. *Doprava a spoje: DaS : internetový časopis*. 2008. ISSN 1336-7676.
- [15] KŘIVDA, Vladislav, Jan FOLPRECHT a Ivana OLIVKOVÁ. *Dopravní geografie I*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita, 2006, 115 s. ISBN 80-248-1020-4.
- [16] KUTÁČEK, Stanislav. *Možnosti alternativ k individuální automobilové dopravě*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003, 70 s. ISBN 80-210-3305-3.
- [17] LARSEN, Kristian, Jason GILLILAND, Paul HESS, Patricia TUCKER, Jennifer IRWIN a Meizi HE. The Influence of the Physical Environment and Sociodemographic Characteristics on Children's Mode of Travel to and From School. *American Journal of Public Health: JPH / American Public Health Association*. 2009, roč. 99, č. 3, s. 520-526. ISSN 0090-0036. DOI: 10.2105/AJPH.2008.135319. Dostupné z: <http://ajph.aphapublications.org/doi/abs/10.2105/AJPH.2008.135319>
- [18] MARADA, Miroslav. Dopravní hierarchie středisek v Česku: Vztah k organizaci osídlení. Praha, 2003. Disertační práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Prof. RNDr. Martin Hampl, Dr.Sc..
- [19] MIRVALD, Stanislav. *Geografie dopravy I*. 2., upr. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, Pedagogická fakulta, 1999, 71 s. ISBN 80-708-2545-6.
- [20] *Město pro pěší: strategie rozvoje pěší dopravy*. Vyd. 1. Praha: Oživení, 2008, 39 s. ISBN 978-80-254-1391-3.
- [21] MÜLLER, Sven, Stefan TSCHARAKTSCHIEW a Knut HAASE. Travel-to-school mode choice modelling and patterns of school choice in urban areas. *Journal of transport geography*. 2008, č. 16, s. 342-357. ISSN 0966-6923.
- [22] NUHN, Helmut a Markus HESSE. *Verkehrsgeographie*. Paderborn: Ferdinand Schöningh, c2006, 379 s. Grundriss Allgemeine Geographie, 2687. ISBN 38-252-2687-5.
- [23] Obecně závazná vyhláška č. 13/2011 o školských obvodech jejichž zřizovatelem je statutární město Olomouc. In: Statutární město Olomouc, 2011. Dostupné z: http://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/10_/10813/13-2011.cs.pdf

- [24] Právní výklad k zákonnému zmocnění odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra: K obecně závazné vyhlášce o vymezení školských obvodů. Ministerstvo vnitra České republiky, 2009. Dostupné z: www.mvcr.cz/odk2/soubor/mm-01-4pravni-vyklad-pdf.aspx
- [25] RICHARDS, Brian. *Transport in cities*. London: Architecture Design and Technology Press, 1990, 145 p. ISBN 18-545-4545-0.
- [26] RODRIGUE, Jean-Paul, Claude COMTOIS a Brian SLACK. *The geography of transport systems*. New York: Routledge, 2006. ISBN 04-153-5441-2.
- [27] RŮŽIČKA, Jiří. *Cesty k udržitelné dopravě ve městech*. 1. vyd. Brno: Český a Slovenský dopravní klub, 1993. ISBN 80-901-3391-6.
- [28] SEIDENGLANZ, Daniel. Dopravní charakteristiky venkovského prostoru. Brno, 2007. Disertační práce. Masarykova univerzita v Brně. Vedoucí práce doc. RNDr. Václav Toušek, CSc..
- [29] TAAFFE, Edward J, Howard L GAUTHIER a Morton E O'KELLY. *Geography of transportation*. 2nd ed. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall, c1996, 422 s. ISBN 01-336-8572-1.
- [30] YARLAGADDA, Amith K. a Sivaramakrishnan SRINIVASAN. Modeling children's school travel mode and parental escort decisions. *Transportation*. 2008, roč. 35, č. 2, s. 201-218. ISSN 0049-4488. DOI: 10.1007/s11116-007-9144-6. Dostupné z: <http://www.springerlink.com/index/10.1007/s11116-007-9144-6>

Internetové zdroje:

- [31] GEOFABRIK Download Area. *GEOFABRIK* [online]. 2012 [cit. 2012-05-3]. Dostupné z: <http://download.geofabrik.de/osm/europe/>
- [32] IDOS - MHD Olomouc - Vyhledání spojení. *IDOS* [online]. 2012 [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://jizdnirady.idnes.cz/olomouc/spojeni/>
- [33] JOHNOVÁ, Jarmila a Petra LUKEŠOVÁ. BEZPEČNÉ CESTY DO ŠKOLY. In: *Nadace partnerství* [online]. © 2008 - 2012 [cit. 2012-05-04]. Dostupné z: <http://www.nadacepartnerstvi.cz/docs/doprava/prirucka-web.pdf>

9 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Obecně závazná vyhláška č. 13/2011, která slovně vymezuje školské obvody, resp. spádové oblasti základních škol na území města Olomouce
- Příloha 2: Dotazník předkládaný žákům na základních školách
- Příloha 3: Mapa školských obvodů základních škol v Olomouci
- Příloha 4: Mapa základních škol v Olomouci se znázorněním počtu žáků ve školním roce 2011/2012
- Příloha 5: Tabulka a grafy znázorňující způsob přepravy žáků 6. tříd do škol v letních a zimních měsících
- Příloha 6: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 6. tříd do škol v letních měsících
- Příloha 7: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 6. tříd do škol v zimních měsících
- Příloha 8: Tabulka a grafy znázorňující způsob přepravy žáků 9. tříd do škol v letních a zimních měsících
- Příloha 9: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 9. tříd do škol v letních měsících
- Příloha 10: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 9. tříd do škol v zimních měsících

Příloha 1: Obecně závazná vyhláška č. 13/2011, která slovně vymezuje školské obvody, resp. spádové oblasti základních škol na území města Olomouce (zdroj: Statutární město Olomouc, 2012)

STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC
OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA č. 13/2011
o školských obvodech základních škol,
jejichž zřizovatelem je statutární město Olomouc

Zastupitelstvo města Olomouce se na svém zasedání dne 21. 12. 2011 usneslo vydat v souladu s § 84 odst. 2 písm. h) a § 10 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 178 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Článek 1

Tato obecně závazná vyhláška vymezuje školské obvody základních škol, jejichž zřizovatelem je statutární město Olomouc.

Článek 2

Statutární město Olomouc vymezuje tyto školské obvody základních škol:

Základní škola Komenium Olomouc, 8. května 29:

8. května, 28. října, Akademická, Aksamitova, Barvířská, Biskupské náměstí, Blažejské náměstí, Denisova, Divadelní, Dobrovského, Dolní náměstí, Dómská, Franklinova, Hanáckého pluku, Havelkova, Horní náměstí, Hrnčířská, Kačení, Kapucínská, Kateřinská, Komenského, Kosinova, Kozí, Koželužská, Křivá, Křížkovského, Lafayettova, Mahlerova, Mariánská, Michalská, Michalské stromořadí, Mlčochova, Mlýnská, Na Hradě, nábřeží Přemyslovců, náměstí Republiky, Opletalova, Ostružnická, Panská, Pavelčáková, Pekárni, Pekařská, Purkrabská, Riegrova, Slovenská, Sokolská, Studentská, Šemberova, Školní, Švédská, třída 1. máje, U Hradeb, U Husova sboru, U Stadionu, U Výpadu, Uhléná, Univerzitní, Úzká, Václavské náměstí, Vodární, Wurmova, Zámečnická, Ztracená, Žerotínovo náměstí.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Demlova 18:

Baarova, Benýšková, Boleslavova, Bořivojova, Ctíradova, Čapky, Drahlovského, Čelakovského, Černochova, Černovířská, Dalimilova, Demlova, Dlouhá, Florykova, Frajtovo náměstí, Hanušova, Helceletova, Herrmannova, Heydukova, Hlušovická, Horecká, Hrachoviska, Jablonského, Javorová, Jiríčkova, Klicperova, Knechtlova, Krameriova, Krátká, Kubíčková, Lamblova, Lazecká, Lužní, Malé Vlčiny, Na Hrázi, Na Letné, Na Partkách, Na Sezníku, Na Struze, Na Střelnici, Na Vlčinci, Olšová, Peřinova, Petřkova, Písečná, Polní, Řezáčova, Severní, Sládkova, Stratilova, Sušilovo náměstí, Synkova, Štěpánovská,

Tvrdíková, U Háje, U Hradiska, U Morávky, U Silnice, U Sportovní haly, U Staré Moravy, U Stavů, Urxova, Václava III., Vahalíkova, Veleslavínova, Vlkova, Vrbová, Výstavní, Za Moravou, Zamykalova, Žitná.

Základní škola Olomouc, Petřkova 3 - součást Základní školy a Mateřské školy Olomouc, Demlova 18:

Benýškova, Čelakovského, Černovířská, Frajtovo náměstí, Heydukova, Hlušovická, Jablonského, Lamblova, Malé Vlčiny, Na Hrázi, Na Partkách, Na Sezníku, Na Vlčinci, Peřinova, Petřkova, Polní, Severní, Stratilova, Sušilovo náměstí, U Háje, U Hradiska, U Staré Moravy, U Stavů, Žitná.

Základní škola Olomouc, Gagarinova 19:

Akátová, Aldova, Arnoldova, Bukovanská, Dolní úlehla, Elišky Junkové, Gagarinova, Hany Kvapilové, Horní úlehla, Janouškova, Jesenická, K Dolečku, Ke Stromkům, Myslivecká, Na Kopci, Na Padělkách, Na Příhonu, Plk. Sochora, Turečkova, U Cihelny, U Kříže, U Prachárny, V Kukle, V Rynkách, Vítězství.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Dvorského 33:

Akátová, Aldova, Arnoldova, Beskydská, Bukovanská, Darwinova, Dolanská, Dolní úlehla, Dvorského, E. F. Buriana, Elišky Junkové, Gagarinova, Hany Kvapilové, Haškova, Hliník, Holubova, Horní úlehla, Janouškova, Jasmínová, Jesenická, Ježkova, K Dolečku, K Hájence, K Mlýnu, Ke Stromkům, Kluče, Koperníkova, Kovařovicova, Kovářská, Krejčího, Kříčková, Lenhartova, Liškovská, Lošovská, Malinovského, Marie Pujmanové, Menšíkova, Myslivecká, Na Kopci, Na Lukách, Na Padělkách, Na Pevnostce, Na Příhonu, Na Pusté, Na Suchých loukách, Náprstková, Ořechová, Pod Bořím, Pod Hvězdárnou, Pod Hvězdou, Pod Lesem, Plk. Sochora, Přehradní, Radíkovská, Sadové náměstí, Strmá, Svolinského, Šeříková, Šlikova, Turečkova, U Cihelny, U Hráze, U Kříže, U Ovčáčky, U Prachárny, U Skalky, Ústavní, V Kukle, V Rynkách, Vítězství, Vrchní, Zedníková, Zlaté doly.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Gorkého 39:

Bohuslava Martinů, Bělidelská, Bendlova, Beneše Třebízského, Blodkovo náměstí, Bratři Wolfů, Čadova, Divišova, Edisonova, Gorkého, Hildebrandova, Chaloupky, Chodská, Chválkovická, Jana Koziny, Kampelíkova, Kubatova, Libušina, Lindnerova, Luční, Matěje z Janova, Milíčova, Na Luhu, Na Rybníčku, Na Trávníku, Na Zákopě, Ondřejova, Pastoušky, Pavlovická, Prokopa Holého, Roháče z Dubé, Selské náměstí, Sibiřská, Skopalíkova, Sladovní, Ševčíkova, Šternberská, Šubova, Švabinského, Táboritů, U Panelárny, U Pazderny, U Podjezdu, Veverkova, Za Mlýnem, Za Školou, Zikmundova, Železniční.

Fakultní základní škola Olomouc, Hájkova 4:

Babíčková, Božetěchova, Fibichova, Hájkova, Jungmannova, Smetanova, Šantova, Štursova, Tovární, Vejdovského, Wittgensteinova.

Základní škola Olomouc, Heyrovského 33:

Bacherova, Balcárkova, Brněnská, Čajkovského, Heyrovského, Horní lán, Hraniční, I. P. Pavlova, Janského, Jeremiášova, Kafkova, Kšírova, Mošnerova, Nad Lánem, Pionýrská, Puškinova, Thomayerova, V Křovinách, Valašská, Vojanova, Za Nemocnicí, Za Vodojemem.

Základní škola Olomouc, Čajkovského 11, součást Základní školy Olomouc, Heyrovského 33:

Bacherova, Balcárkova, Brněnská, Čajkovského, Horní lán, Hraniční, I. P. Pavlova, Kafkova, Kšírova, Mošnerova, Nad Lánem, Pionýrská, Puškinova, Thomayerova, Valašská, Vojanova, Za Nemocnicí, Za Vodojemem.

Fakultní základní škola a Mateřská škola Olomouc, Holečkova 10:

Alšova, Andělská, Boční, Brusinková, Bulharská, Českobratrská, Dolní novosadská, Domovina, Holečkova, Husitská, Húskova, Jakoubka ze Stříbra, Jeronýmova, Kališnická, Kanadská, Kolumbova, Krakovská, Mánesova, Mišáková, Myslbekova, Nálevkova, Novosadský dvůr, Ostružinová, Pittsburská, Přichystalova, Radova, Reaganova, Republikánská, Rokycanova, Rooseveltova, Rybízová, Schweitzerova, Skupova, Střední novosadská, Sudova, Špálova, Trnkova, U Botanické zahrady, U Dětského domova, U Rybářských stavů, V Kotlině, Valdenská, Velkomoravská, Vikingská, Za Poštou, Zikova.

Základní škola Olomouc, Rooseveltova 103 - součást Fakultní základní školy a Mateřské školy Olomouc, Holečkova 10:

Alšova, Andělská, Boční, Brusinková, Českobratrská, Dolní novosadská, Domovina, Husitská, Húskova, Jakoubka ze Stříbra, Jeronýmova, Kanadská, Kolumbova, Krakovská, Mánesova, Mišáková, Myslbekova, Nálevkova, Novosadský dvůr, Ostružinová, Pittsburská, Přichystalova, Radova, Reaganova, Republikánská, Rokycanova, Rooseveltova, Rybízová, Skupova, Střední novosadská, Sudova, Trnkova, U Botanické zahrady, U Dětského domova, U Rybářských stavů, V Kotlině, Valdenská, Velkomoravská, Vikingská, Za Poštou, Zikova.

Základní škola Olomouc, Mozartova 48:

Albertova, Dvořákova, Foerstrova, Grégrova, Havlíčková, Janáčková, Litovelská, Marie Pospíšilové, Mozartova, Na Vozovce, Petelinova, Polívková, Poupětova, Resslerova, Růženy Svobodové, Sukova, Škroupova, Štítného, třída Svornosti, U Místní dráhy, Wolkerova, Zamenhofova.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc – Holice, Náves Svobody 41:

Brunclíkova, Emy Destinnové, Hamerská, Hanácká, Hollarova, Jaselská, Ječmínková, Keplerova, Krokova, Moravská, Na Dílkách, Na Krejnici, Na Zábrání, náves Svobody, Nový dvůr, Partyzánská, Pode Mlýnem, Průmyslová, Přemysla Oráče, Přerovská, Přichystalova, Revoluční, Sladkovského, Slunečná, Stará Přerovská, Staškova, Šlechtitelů, Technologická, Týnecká, U Cukrovaru, U Hřiště, U Pekárny, U Potoka, U Solných mlýnů, Zahradní.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Nedvědova 17:

Bieblova, Finská, Heleny Malířové, Ibsenova, Jihoslovanská, K Sídlišti, Kischova, Kpt. Jaroše, Lužická, Nedvědova, Nešporova, Polská, Přichystalova, Sienkiewiczova, Tolstého, U Pivovaru, Varšavské náměstí.

Základní škola Olomouc, Přichystalova 20 - součást Základní školy a Mateřské školy Olomouc, Nedvědova 17:

Boční, Borůvková, Brusinková, Holická, Jahodová, Kanadská, Kolumbova, Malinová, Nálevkova, Ostružinová, Pittsburská, Přichystalova, Reaganova, Ručilova, Rybářská, Rybízová, Sudova, Šípková, Šlechtitelů, Technologická, U Městského dvora, Vikingská.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc – Nemilany, Raisova 1:

Arbesova, Božkova, Bryksova, Buzulucká, Bystřinova, Česká čtvrť, Durychova, Dykova, Hakenova, Hviezdoslavova, Janíčková, Jilemnického, Jižní, Josefa Beka, K Lesíku, Klostermannova, Kolmá, Konradova, Kopretinová, Kožušanská, Kyselovská, Lidická, Machátova, Na Stráni, Návětrná, Neklanova, Peckova, Pod Kostelem, Poláčková, Povelská, Prašná, Raisova, Rudolfa Smahela, Rybniční, Sportovní, Štúrova, Topolová, U Nemilanky, U Romzy, U Sokolovny, U Zahrádek, V Polích, Větrná, Wintrova, Za Kostelem, Zolova.

Základní škola Olomouc - Slavonín, Zolova 2 - součást Základní školy a Mateřské školy Olomouc – Nemilany, Raisova 1:

Arbesova, Božkova, Bryksova, Buzulucká, Bystřinova, Česká čtvrť, Durychova, Dykova, Hakenova, Hviezdoslavova, Janíčková, Jilemnického, Jižní, Josefa Beka, K Lesíku, Klostermannova, Kolmá, Konradova, Kopretinová, Kožušanská, Kyselovská, Lidická, Machátova, Na Stráni, Návětrná, Neklanova, Peckova, Pod Kostelem, Poláčková, Povelská, Prašná, Raisova, Rudolfa Smahela, Rybniční, Sportovní, Štúrova, Topolová, U Nemilanky, U Romzy, U Sokolovny, U Zahrádek, V Polích, Větrná, Wintrova, Za Kostelem, Zolova.

Fakultní základní škola dr. Milady Horákové a Mateřská škola Olomouc, Rožňavská 21:

Borůvková, Družební, Fischerova, Handkeho, Jahodová, Lesní, Malinová, Na Loučkách, Na Pažitu, Peškova, Požárníků, Přichystalova, Rožňavská, Ručilova, Rybářská, Slavonínská, Šípková, Teichmannova, U Kapličky, U Městského dvora, Voskovcova, Vratislavova, Werichova.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Řezníčkova 1:

Baráková, Bartošova, Bystrovanská, Dvorská, Elišky Krásnohorské, Farského, Fügnerova, Geislerova, Hellerova, Hodolanská, Horova, Hybešova, Chelčického, Jiráskova, K Mrazírnám, Klimeckého, Lermontovova, Lipenská, Máchalova, Na Výsluní, Ostravská, Pavelkova, Průchodní, Přáslavská, Příčná, Purkyňova, Rejskova, Rolsberská, Řezníčkova, Smrčkova, Stará víska, Starého, Šafaříkova, Šmerdova, Tábořská, Tovačovského, Trocnovská, Tyršova, U Ambulatoria, U Lávky, Vaníčková, Za Humny, Želivského.

Základní škola Olomouc, tř. Spojenců 8:

Bezručova, Boženy Němcové, Brožíkova, Dánská, Erbenova, Hynaisova, Javoříčská, Karolíny Světlé, Kašparova, Kollárovo náměstí, Krapkova, Legionářská, Lolkova, náměstí Národních hrdinů, Nerudova, Nešverova, Palackého, Palachovo náměstí, Pöttingova, Remešova, Švermova, třída Spojenců, třída Svobody, Tylova, Václavkova, Vančurova, Vídeňská, Wellnerova.

Základní škola Olomouc, Stupkova 16:

Dobnerova, Einsteinova, Fragnerova, Hněvotínská, Jana Zrzavého, Jary da Cimrmana, Jílová, Junácká, Karafiátova, Kmochova, Na Chmelnici, Na Tabulovém vrchu, Okružní, Profesora Fuky, Rošického, Růžová, Skřivánčí, Stiborova, Stupkova, V Hlinkách, Zelená, Zírmova.

Základní škola a Mateřská škola Olomouc, Svatoplukova 11:

Balbínova, Břetislavova, Cyrilometodějské náměstí, Cyrillská, Dolní hejčinská, Erenburgova, Gogolova, Horní hejčinská, Jarmily Glazarové, Jaromírova, Křelovská, Kusá, Ladova, Máchova, Martinova, Matochova, Metodějská, Mojžírova, Mrštíkovo náměstí, Na Šibeníku,

Na Trati, Na Zahrádkách, Nová hejčinská, Olbrachtova, Oldřichova, Ovesná, Pešinova, Rubešova, Řepčinská, Sobieského, Střední hejčinská, Svatoplukova, Štolbova, Tomkova, U Mlýnského potoka, Vitáskova, Zengrova, Zrinského.

Fakultní základní škola Olomouc, Tererovo nám. 1:

Bílkova, Brandlova, Bratří Čapků, Čapka Choda, Dělnická, Družstevní, Generála Fajtla, Jožky Jabůrkové, Keltská, Klusalova, Letců, Lomená, Na Vršku, Na Vyhliďce, Nedbalova, Neředínská, Pilotů, Pod Letištěm, Pod Strání, Římská, Slovanská, Škrétova, Tererovo náměstí, Třešňová, třída Míru, U Dvora, U Kovárny, U Letiště, U Parčíku, U Sv. Jana, Úvoz, Za Zlatou koulí, Západní, Žilinská.

Základní škola Olomouc, Helsinská 6 - součást Fakultní základní školy Olomouc, Tererovo nám. 1:

Aloise Rašina, Čechova, Edvarda Beneše, Generála Píky, Grónská, Helsinská, Norská, Pod Lipami, Politických vězňů, Pražská, Před Lipami, Rumunská.

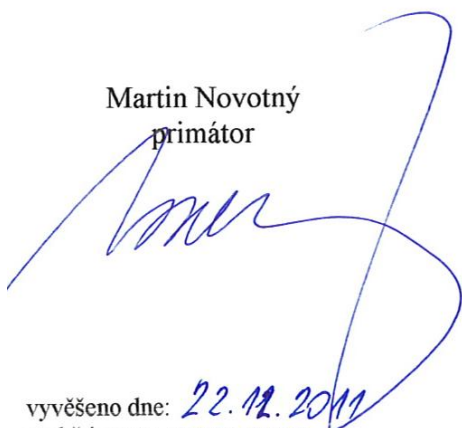
Základní škola Olomouc, Zeyerova 28:

Blahoslavova, Blanická, Březinova, Černá cesta, Dr. Milady Horákové, Dukelská, Gorazdovo náměstí, Holická, Husova, Charkovská, Jeremenkova, Jiřího z Poděbrad, Kaštanová, Kavaleristů, Kpt. Nálepky, Křižíkova, Masarykova třída, Na Bystřičce, Nábřeží, Neumannova, Nezvalova, Pasteurova, Praskova, Přichystalova, Sokolovská, Starodružiníků, Šmeralova, třída 17. listopadu, třída Kosmonautů, U Reálky, U Soutoku, Vrchlického, Wanklova, Zeyerova, Žižkovo nám.

Článek 3

- (1) Touto obecně závaznou vyhláškou se zrušuje Obecně závazná vyhláška č. 3/2008 o školských obvodech základních škol, jejichž zřizovatelem je statutární město Olomouc, ze dne 28. 4. 2008.
- (2) Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2012.

Martin Novotný
primátor

vyvěšeno dne: 22. 12. 2011
pod č.j. SMOL/203932/2011
sejmuto dne 9. 1. 2012

Ing. Ivo Vlach
1. náměstek primátora

Příloha 2: Dotazník předkládaný žákům na základních školách

Analýza dopravní dostupnosti školských zařízení na území města Olomouce

Dotazník je anonymní. Pomocí dotazníku budou zjištěny informace důležité pro analýzu především kvalitativní stránky dopravní dostupnosti škol na území města Olomouce. Informace získané pomocí tohoto dotazníku budou použity pro vypracování bakalářské práce na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Děkuji za spolupráci.

Lukáš Veselý

e-mail: lukas.vesely21@gmail.com

Základní škola Olomouc, Heyrovského 33

1. Při cestě do školy nejčastěji používám tento druh dopravy (v letních měsících):

- a) Chůze
- b) Jízdní kolo
- c) Autobus
- d) Tramvaj
- e) Autem s rodiči
- f) Kombinovaný (autobus + tramvaj / tramvaj + autobus)

2. Při cestě do školy nejčastěji používám tento druh dopravy (v zimních měsících):

- a) Chůze
- b) Jízdní kolo
- c) Autobus
- d) Tramvaj
- e) Autem s rodiči
- f) Kombinovaný (autobus + tramvaj / tramvaj + autobus)

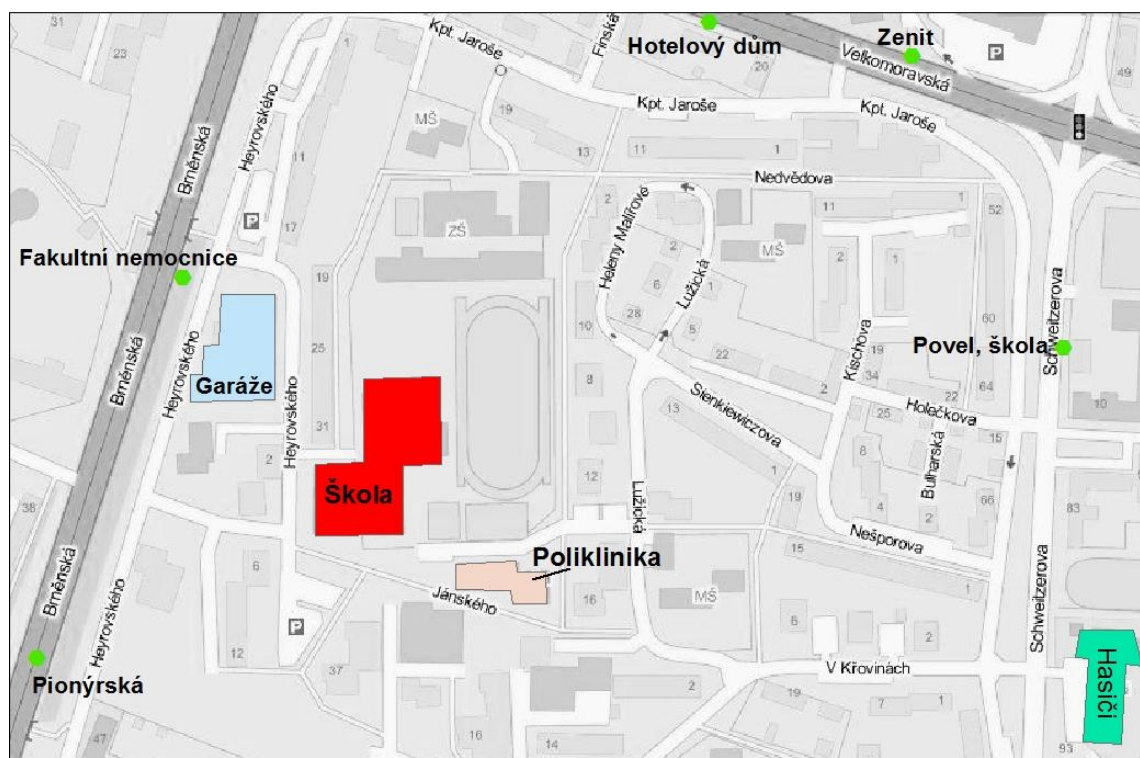
3. Při použití městské hromadné dopravy (MHD) pro přepravu do školy přestupuji:

- a) Nepřestupuji
- b) Jednou
- c) Dvakrát
- d) Třikrát a více

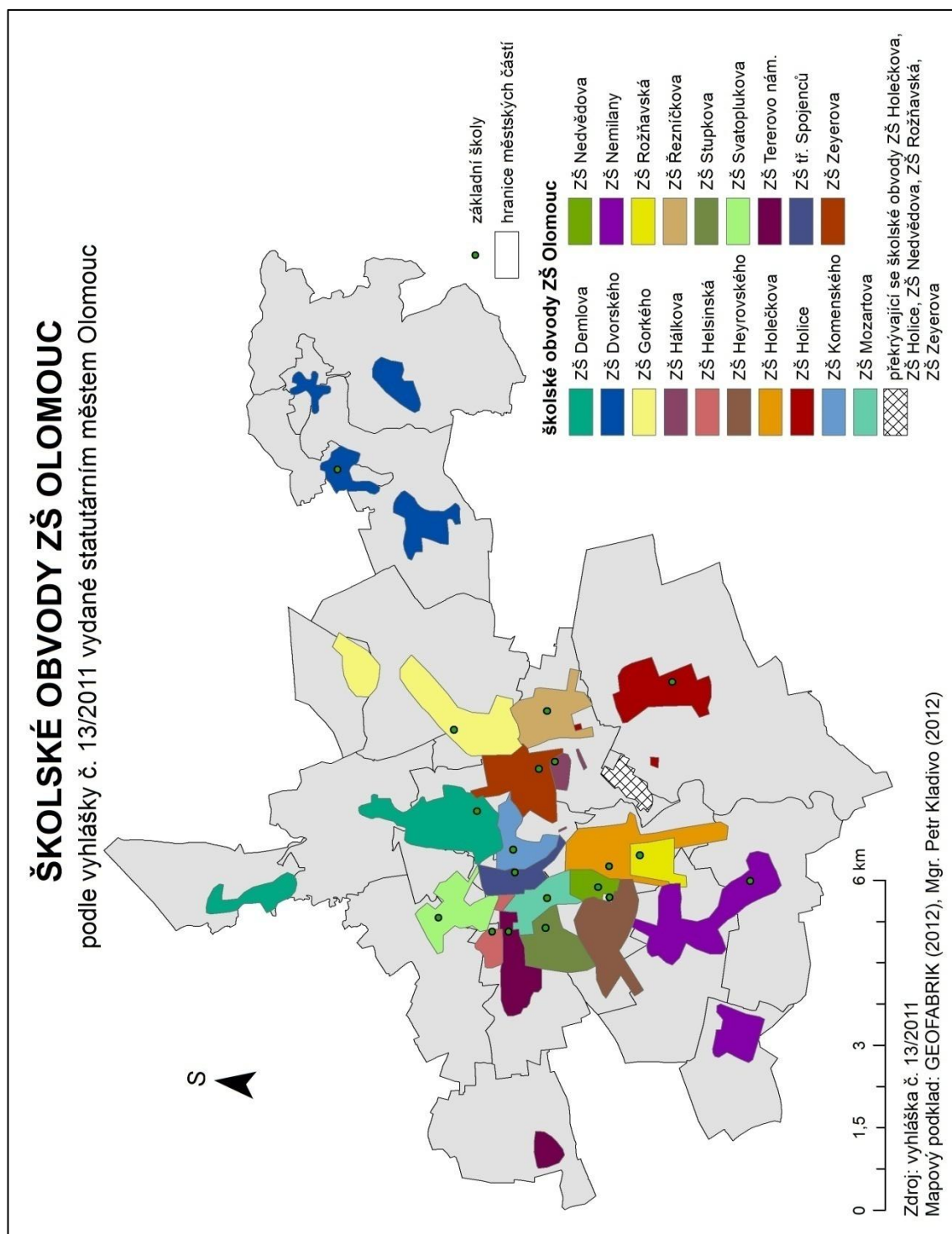
4. Jako hlavní překážku (-ky) při cestě do školy považuji (vypiš):

(může to být např. přecházení frekventované komunikace, špatný výhled při přecházení silnice apod.)

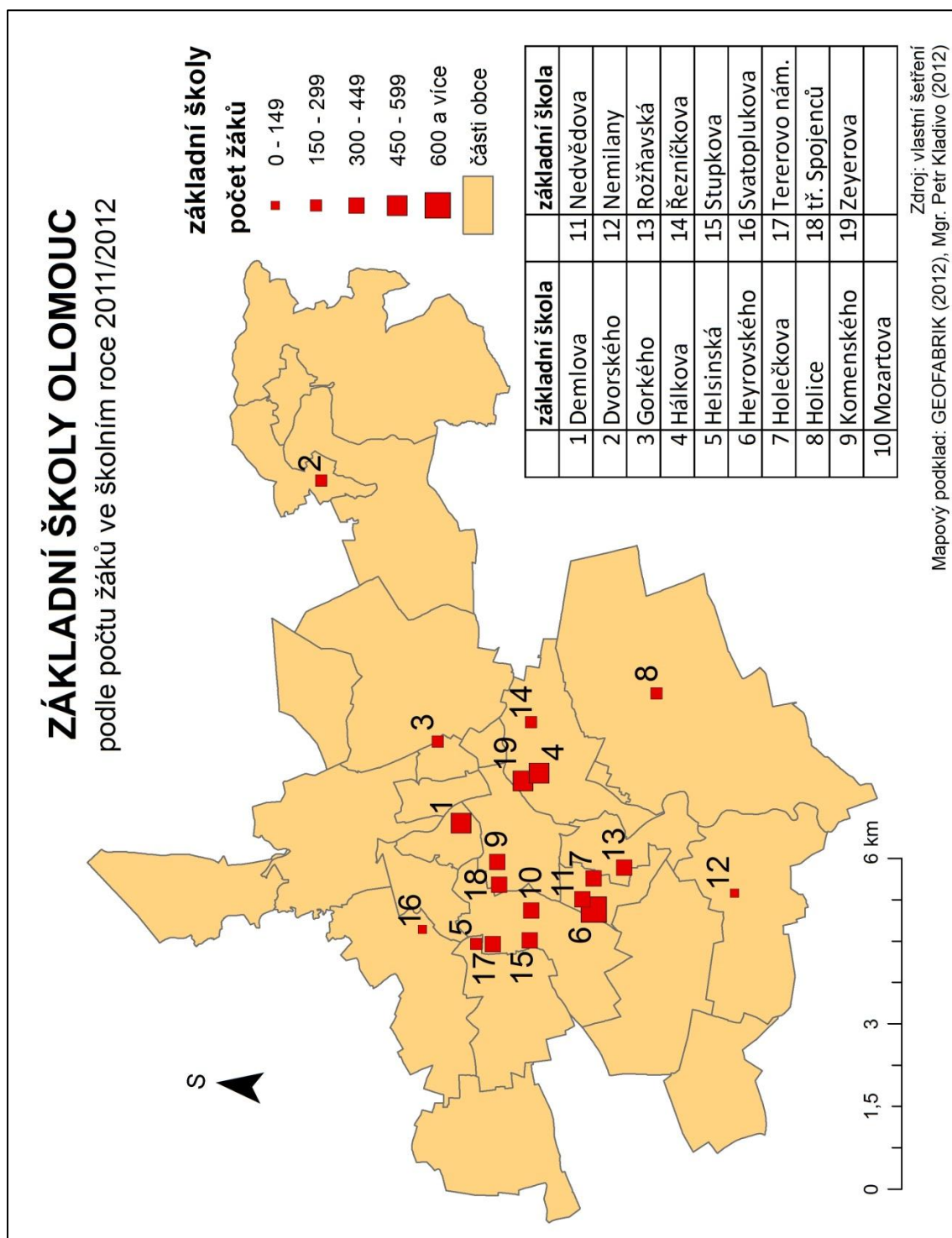
5. Do mapky blízkého okolí školy zakresli tvoji cestu do školy (pouze v rámci mapky)

● zastávka MHD

Příloha 4: Mapa základních škol v Olomouci se znázorněním počtu žáků ve školním roce 2011/2012 (vlastní zpracování v ArcGIS10)

Příloha 5: Tabulka a grafy znázorňující způsob přepravy žáků 6. tříd do škol v letních a zimních měsících

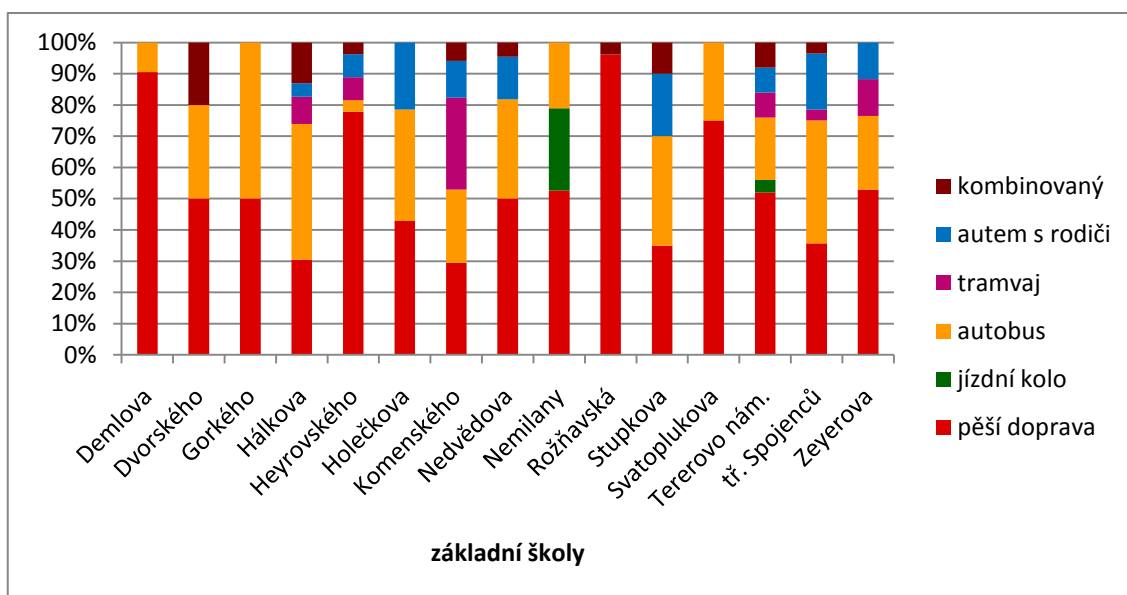
Tab. 1 Způsob přepravy žáků 6. tříd jednotlivých škol (%)

základní škola	způsob přepravy												počet respondentů
	letní měsíce						zimní měsíce						
	a)	b)	c)	d)	e)	f)	a)	b)	c)	d)	e)	f)	
Demlova	90,5	0,0	9,5	0,0	0,0	0,0	76,2	0,0	23,8	0,0	0,0	0,0	21
Dvorského	50,0	0,0	30,0	0,0	0,0	20,0	50,0	0,0	30,0	0,0	0,0	20,0	10
Gorkého	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	44,4	0,0	55,6	0,0	0,0	0,0	18
Hálkova	30,4	0,0	43,5	8,7	4,3	13,0	21,7	0,0	34,8	13,0	17,4	13,0	23
Helsinská	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Heyrovského	77,8	0,0	3,7	7,4	7,4	3,7	63,0	0,0	3,7	11,1	18,5	3,7	27
Holečkova	42,9	0,0	35,7	0,0	21,4	0,0	42,9	0,0	35,7	0,0	21,4	0,0	14
Holice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Komenského	29,4	0,0	23,5	29,4	11,8	5,9	23,5	0,0	23,5	35,3	11,8	5,9	17
Mozartova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Nedvědova	50,0	0,0	31,8	0,0	13,6	4,5	40,9	0,0	31,8	0,0	22,7	4,5	22
Nemilany	52,6	26,3	21,1	0,0	0,0	0,0	57,9	0,0	42,1	0,0	0,0	0,0	19
Rožňavská	96,2	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8	92,3	0,0	0,0	0,0	3,8	3,8	26
Řezníčková	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Stupkova	35,0	0,0	35,0	0,0	20,0	10,0	35,0	0,0	30,0	0,0	25,0	10,0	20
Svatoplukova	75,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	68,8	0,0	25,0	0,0	6,3	0,0	16
Tererovo nám.	52,0	4,0	20,0	8,0	8,0	8,0	44,0	0,0	24,0	8,0	16,0	8,0	25
tř. Spojenců	35,7	0,0	39,3	3,6	17,9	3,6	28,6	0,0	39,3	7,1	21,4	3,6	28
Zeyerova	52,9	0,0	23,5	11,8	11,8	0,0	47,1	0,0	23,5	11,8	17,6	0,0	17
Celkem	55,8	2,0	25,1	4,6	7,9	4,6	49,5	0,0	27,1	5,9	12,9	4,6	303

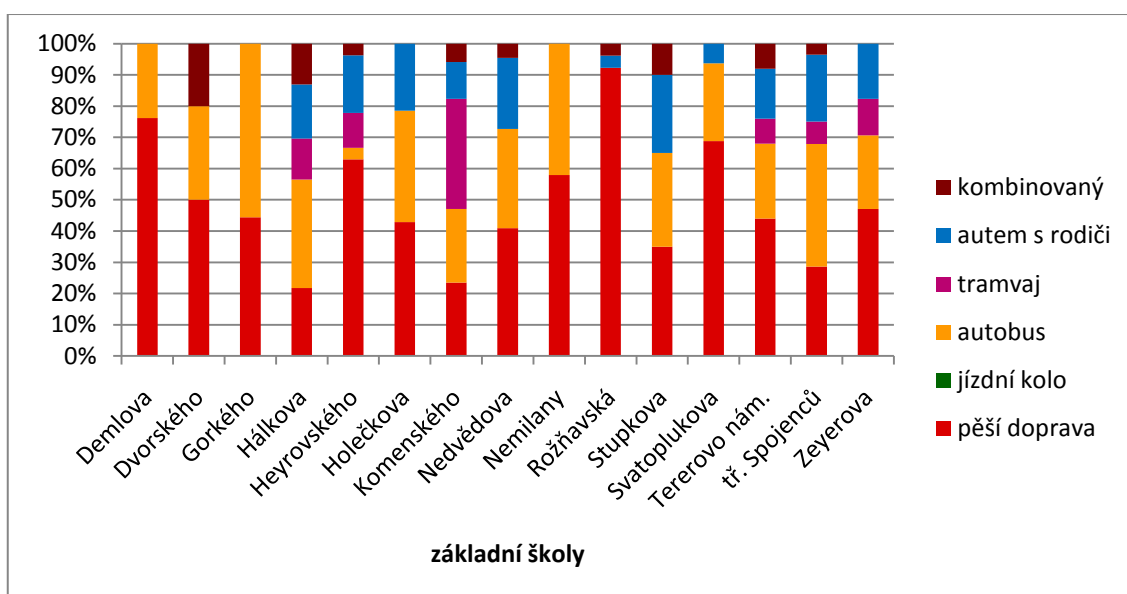
Zdroj: vlastní šetření

pozn.

- a) pěší doprava
- b) jízdní kolo
- c) autobus
- d) tramvaj
- e) autem s rodiči
- f) kombinovaný

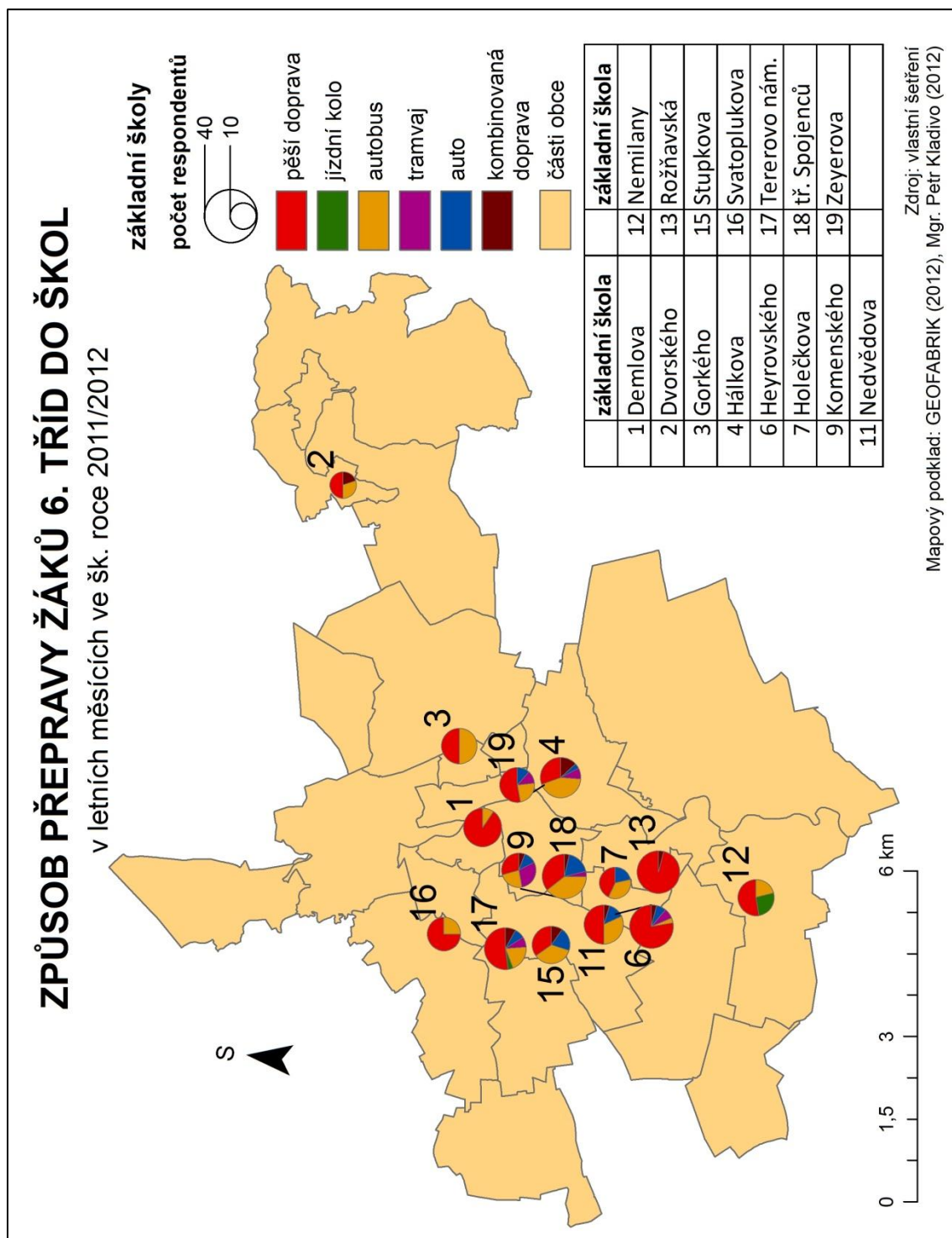

Obr. 1 Způsob přepravy žáků 6. tříd v letních měsících (zdroj: vlastní šetření)

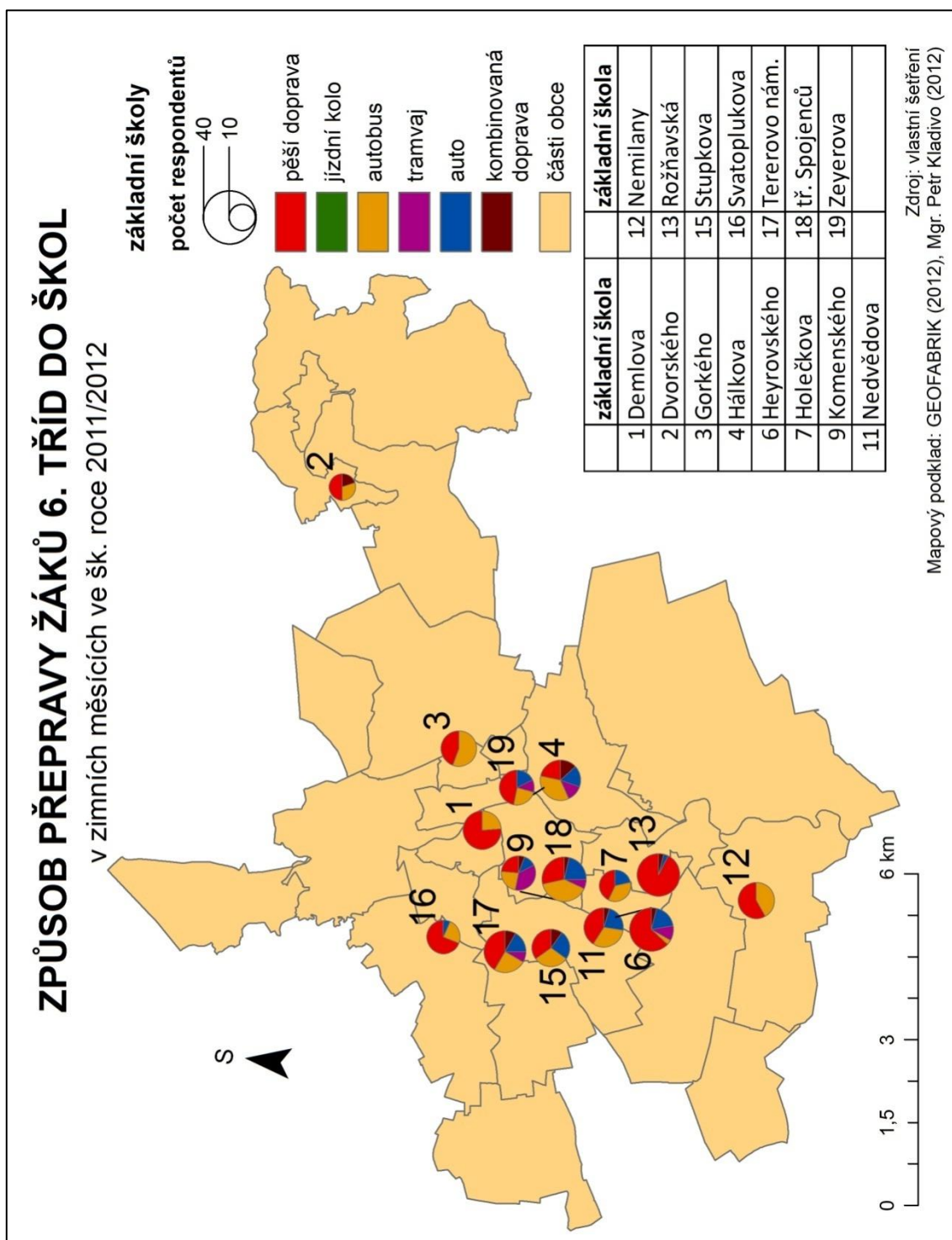

Obr. 2 Způsob přepravy žáků 6. tříd v zimních měsících (zdroj: vlastní šetření)

Příloha 6: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 6. tříd do škol v letních měsících (vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Příloha 7: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 6. tříd do škol v zimních měsících (vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Příloha 8: Tabulka a grafy znázorňující způsob přepravy žáků 9. tříd do škol v letních a zimních měsících

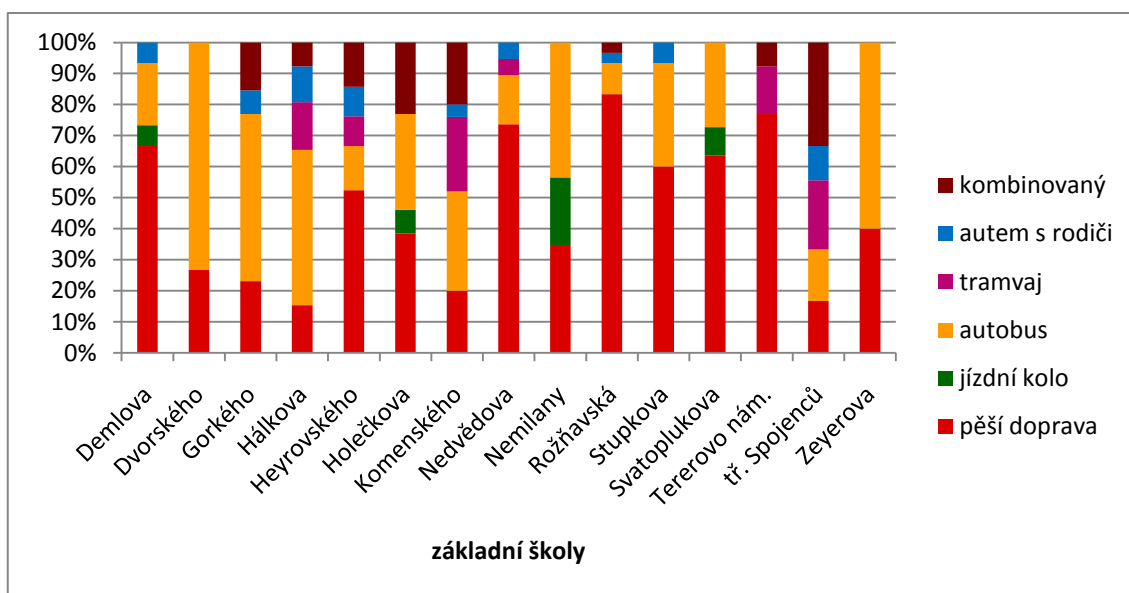
Tab. 2 Způsob přepravy žáků 9. ročníků jednotlivých škol (%)

základní škola	způsob přepravy												počet respondentů
	letní měsíce						zimní měsíce						
	a)	b)	c)	d)	e)	f)	a)	b)	c)	d)	e)	f)	
Demlova	66,7	6,7	20,0	0,0	6,7	0,0	73,3	0,0	20,0	0,0	0,0	6,7	15
Dvorského	26,7	0,0	73,3	0,0	0,0	0,0	26,7	0,0	73,3	0,0	0,0	0,0	15
Gorkého	23,1	0,0	53,8	0,0	7,7	15,4	15,4	0,0	61,5	0,0	7,7	15,4	13
Hálkova	15,4	0,0	50,0	15,4	11,5	7,7	15,4	0,0	53,8	15,4	11,5	3,8	26
Helsinská	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Heyrovského	52,4	0,0	14,3	9,5	9,5	14,3	47,6	0,0	14,3	9,5	14,3	14,3	21
Holečkova	38,5	7,7	30,8	0,0	0,0	23,1	38,5	0,0	38,5	0,0	7,7	15,4	13
Holice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Komenského	20,0	0,0	32,0	24,0	4,0	20,0	12,0	0,0	32,0	32,0	4,0	20,0	25
Mozartova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Nedvědova	73,7	0,0	15,8	5,3	5,3	0,0	63,2	0,0	21,1	5,3	10,5	0,0	19
Nemilany	34,8	21,7	43,5	0,0	0,0	0,0	47,8	0,0	47,8	0,0	4,3	0,0	23
Rožňavská	83,3	0,0	10,0	0,0	3,3	3,3	80,0	0,0	13,3	0,0	3,3	3,3	30
Řezníčková	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Stupkova	60,0	0,0	33,3	0,0	6,7	0,0	60,0	0,0	26,7	0,0	6,7	6,7	15
Svatoplukova	63,6	9,1	27,3	0,0	0,0	0,0	72,7	0,0	27,3	0,0	0,0	0,0	11
Tererovo nám.	76,9	0,0	0,0	15,4	0,0	7,7	76,9	0,0	0,0	15,4	0,0	7,7	13
tř. Spojenců	16,7	0,0	16,7	22,2	11,1	33,3	16,7	0,0	16,7	22,2	11,1	33,3	18
Zeyerova	40,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0	15
Celkem	45,6	2,9	31,3	7,0	4,8	8,5	44,9	0,0	33,1	7,7	5,9	8,5	272

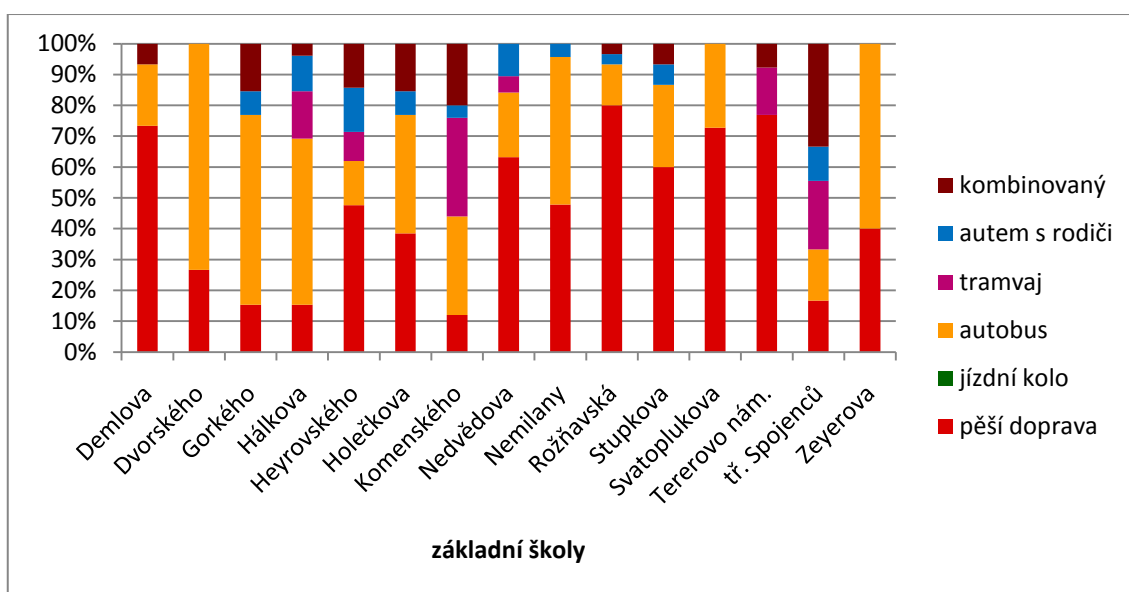
Zdroj: vlastní šetření

pozn.

- a) pěší doprava
- b) jízdní kolo
- c) autobus
- d) tramvaj
- e) autem s rodiči
- f) kombinovaný

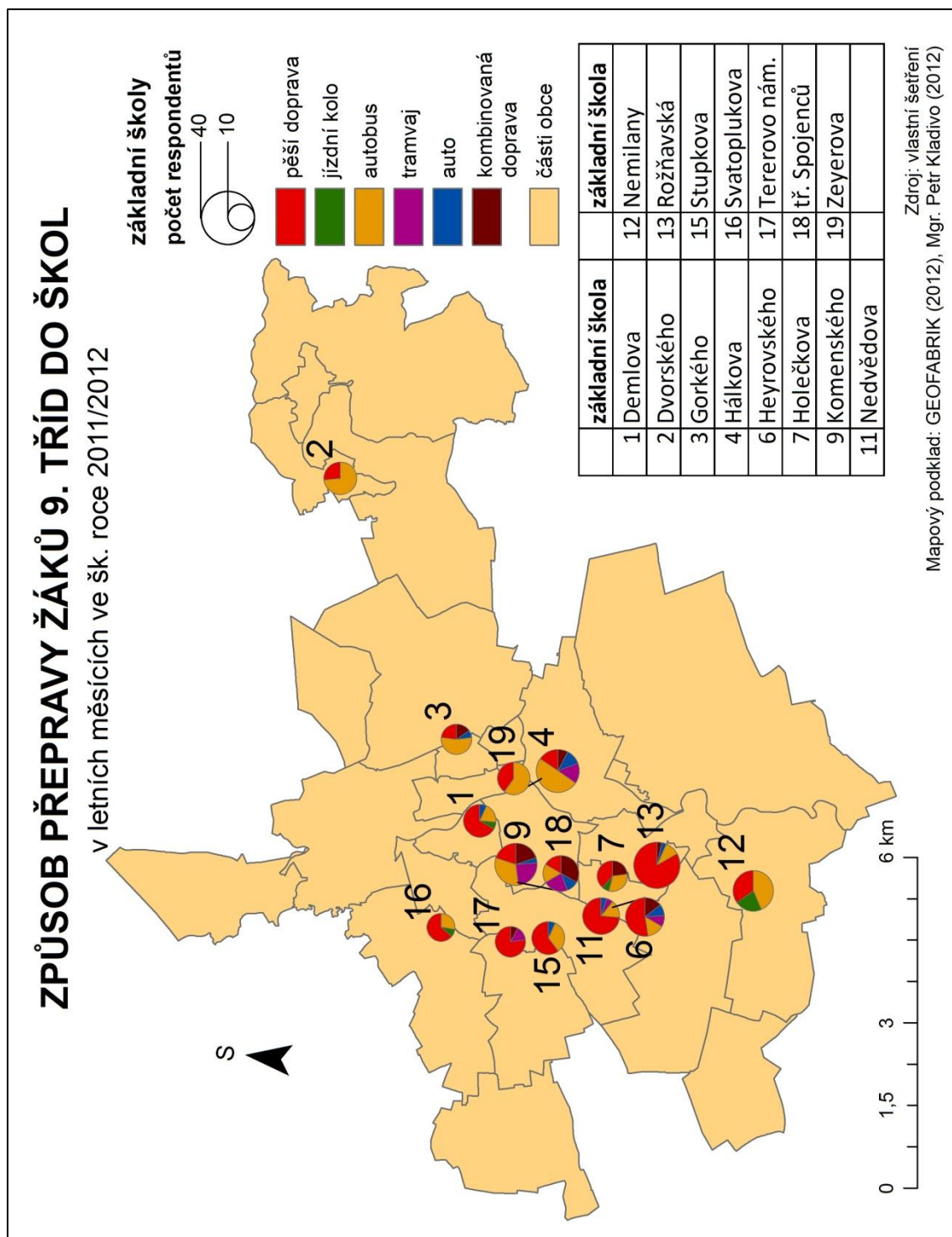

Obr. 3 Způsob přepravy žáků 9. tříd v letních měsících (zdroj: vlastní šetření)

Obr. 4 Způsob přepravy žáků 9. tříd v zimních měsících (zdroj: vlastní šetření)

Příloha 9: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 9. tříd do škol v letních měsících (vlastní zpracování v ArcGIS 10)

Příloha 10: Mapa základních škol se znázorněním způsobu přepravy žáků 9. tříd do škol v zimních měsících (vlastní zpracování v ArcGIS 10)

